

Saarijärven vanhojen metsien hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025

Översättning: Pimma Åhman

Kansikuva: Auringonlasku Puolangan Saarijärvellä. Kuva: Hannu Huttu.

ISO 14001

© Metsähallitus, Vantaa 2018

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-295-214-1

Saarijärven vanhojen metsien hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	29.1.2018
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	29.12.2011
LUOTTAMUKSELLISUUS	julkinen	DIAARINUMERO	MH 278/623/2010
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	Natura 2000 -alue, vanhojen metsien suojeluohjelma		
ALUEEN NIMI	Saarijärvi		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Saarijärven vanhat metsät FI1200 464, Kiiminkijoki FI1101202		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan–Kainuun Luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Saarijärven vanhojen metsien hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025		
TIIVISTELMÄ	Saarijärven vanhat metsät Natura 2000 -alue sijaitsee Kainuun maakunnassa, Puolangan kunnan alueella Puolangan kuntakeskuksesta noin kymmenen kilometriä lounaaseen. Suunnitelma kattaa koko Natura-alueen. Suunnittelualueen pinta-ala on 1 407 ha, josta vettä on 98 ha. Suunnittelualue muodostuu pääosin vanhojen metsien suojeluohjelma-alueesta ja on kokonaan valtion omistuksessa. Alue on Naturassa SCI-alue eli alue on suojeltu luontodirektiivin perusteella. Alueesta on tarkoitus perustaa luonnonsuojelualue. Saarijärven alue on soiden ja vesistöjen pilkkoma alue. Metsät ovat mäntyvaltaisia. Purovarsien ympäristöt ovat rehevimpiä kasvupaikkoja. Alueella on virkistyskalastusvesiä ja kaksi vuokra-kämpää. Saarijärven vanhojen metsien keskeisiksi arvoiksi on määritelty: 1) Yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsän piirteitä esiintyy metsämaisematasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Suunnittelualueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikokonaisuus. 2) Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueen vanhojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä sekä alueella esiintyvillä lintudirektiivin lajeille. 3) Pitkällä aikavälillä ihmisen toiminnasta alueelle syntyneitä kohteita, jotka kertovat aiemmasta maankäyttöhistoriasta. 4) Alueen vetovoimaisuus perustuu mm. luonnontilaisiin vanhojen metsien maisemiin, reitteihin ja hoidettuihin taukopaikkoihin. Alue on tärkeä Puolangan taajaman lähivirkistysalue. 5) Alueella on erämainen virkistyskalastuskohde, jonka kalastonhoito tehdään luontaisilla kalalajeilla. 6) Luonnontilaisten vanhojen metsien vetovoimaisuus. 7) Kämpät sijaitsevat rauhallisilla paikoilla kau- niissa luonnonympäristössä. Harrastusmahdollisuudet (metsästys kalastus, retkeily, marjastus) ovat alueella hyvät. 8) Helposti saavutettava erämainen luonto. Keskeisiin arvoihin kohdistuvat uhkatekijät on käyty läpi ja pyritty tunnistamaan ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia alueen arvoihin. Suunnitelmassa on asetettu päämäärät uhkien torjumiseksi ja alueen kehittämiseksi. Alueen annetaan kehittyä luontoarvojen (luontotyypit ja lajit) kohdalta luontaisesti ilman aktiivisia toimenpiteitä. Ojitetut kohteet voidaan palauttaa luonnontilaan ennallistamistoimin, mutta niitä ei todennäköisesti toteuteta suunnitelmakauden aikana. Aluetta hyödynnetään luontomatkailussa kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Alueen opastus maastossa ja opastusmateriaali mm. luontoon.fi-sivuilla pidetään ajan tasalla. Opastuksessa ja viestinnässä tuodaan esille alueen suojelullinen arvo ja alueen käytön historia. Reitit ja rakenteet pidetään kunnossa. Tämä suunnitelma ohjaa Metsähallituksen toimintaa ja alueiden hoitoa ja käyttöä.		
AVAINSANAT	Natura 2000, luonnonsuojelu, suojelualueiden hoito ja käyttö		
MUUT TIEDOT	Suunnitelman ovat kirjoittaneet Pentti Hamunen, Kerttu Härkönen, Päivi Tervonen, Ilkka Immonen, Heikki Väyrynen ja Pasi Korhonen.		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 163		
ISSN-L ISSN (VERKKOJULKAISU)	1796-2943 1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-214-1
SIVUMÄÄRÄ	80 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	29.1.2018
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	29.12.2011
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 278/623/2010
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	Natura 2000-område, skyddsprogrammet för gamla skogar		
OMRÅDETS NAMN	Saarijärvi		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Saarijärven vanhat metsät FI1200 464, Kiiminkijoki FI1101202		
REGIONENHET	Östrerbottens–Kajanalands Naturtjänster		
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för de gamla skogarna i Saarijärvi 2011–2025		
SAMMANDRAG	Natura 2000-området med de gamla skogarna i Saarijärvi ("FI1200 464 Saarijärven vanhat metsät") ligger i landskapet Kajanaland, cirka tio kilometer från Puolanka kommuncentrum i Puolanka kommun. Planen omfattar hela Naturaområdet. Planeringsområdets areal är 1 407 ha, varav 98 ha är vattenområden. Planeringsområdet består huvudsakligen av ett område som ingår i skyddsprogrammet för gamla skogar och ägs i sin helhet av staten. Området klassas i Natura-skyddsprogrammet som ett SCI-område, dvs. område som skyddas enligt habitatdirektivet. Planen är på området omvandlas till ett naturskyddsområde. Saarijärviområdet är en mosaik av skogar, myrar och vatten. Skogarna är talldominerade. Miljöerna utmed bäckarna utgör de frodigaste växtplatserna. I området finns fritidsfiskevatten och två hyresstugor. Följande centrala värden för de gamla skogarna i Saarijärvi har fastställts: 1) Ett av de viktigaste skyddsområdena för gamla skogar i västra delarna av Kajanaland, där det i skogslandskapet förekommer betydligt färre och mindre tät av drag typiska för naturskogar än i östra delarna av Kajanaland. I planeringsområdet ingår en ödemarksartad helhet av småvatten i naturtillstånd, som bedöms vara av betydelse på det regionala planet. 2) Området har stor betydelse som kärnområde för gammelskogsarterna i METSO-området och som spridningskälla för dessa arter men är också viktigt för fågeldirektivarterna i området. 3) Objekt som uppstått i området till följd av mänsklig verksamhet över en lång tid och som vittnar om tidigare markanvändningshistoria. 4) Områdets dragningskraft grundar sig bl.a. de gamla skogarnas landskap i naturtillstånd, lederna och de underhållna rastplatserna. Området är ett viktigt närrekreationsområde för Puolankas tätort. 5) I området finns ett ödemarksartat fritidsfiskeobjekt, där värden av fiskbeståndet baserar sig på naturliga fiskearter. 6) Dragningskraften hos de gamla skogarna i naturtillstånd. 7) Stugorna ligger på lugna ställen i vacker naturmiljö. Möjligheterna till olika aktiviteter (jakt, fiske, friluftsliv, bärplockning) är goda. 8) Ödemarksartad natur som är lätt att nå. Man har gått igenom hoten mot de centrala värdena och försökt identifiera de användningssätt och verksamheter som kan ha en negativ inverkan på värdena. I planen har uppställts målsättningar för att bekämpa hotfaktorerna och utveckla området. Man kommer att låta områdets naturvärden utvecklas naturligt utan aktiva ingrepp. De dikade objektens naturtillstånd kan återställas genom restaureringsåtgärder, men dessa kommer troligen inte att vidtas ännu under denna planperiod. Området används för naturturism enligt principerna för hållbar naturturism. Infotavlor och skyltar i terrängen samt infomaterial till webbplatsen utinaturen.fi uppdateras regelbundet. I skyltarna och informationen om området lyfts områdets naturskyddsvärde och hävdhistoria fram. Lederna och konstruktionerna underhålls. Denna plan styr Forststyrelsens verksamhet och skötseln och användningen av områdena.		
NYCKELORD	Natura 2000, naturskydd, skötsel och användning av naturskyddsområden		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Planen har utarbetats av Pentti Hamunen, Kerttu Härkönen, Päivi Tervonen, Ilkka Immonen, Heikki Väyrynen och Pasi Korhonen.		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 163		
ISSN-L ISSN (ONLINE)	1796-2943 1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-214-1
SIDANTAL	80 s.	SPRAK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

SISÄLLYS

YHTEENVETO	7
NYKYTILAN KUVAUS.....	13
1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	13
2 Perustamistarkoitus.....	17
3 Osallistaminen.....	18
4 Vesistöt ja merialueet.....	19
5 Geologia.....	21
6A Natura 2000 -luontotyytit.....	23
6B Kansalliset uhanalaiset luontotyytit (LUTU).....	26
7 Lajisto	27
8 Kulttuuriperintö	29
9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	31
9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	33
10 Erätalous: nykytila	35
11 Tutkimus.....	37
12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	38
KESKEISET ARVOT JA UHAT	40
13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot.....	40
14 Uhka-analyysi.....	41
TAVOITTEENASETELU	43
15 Uhkatekijöiden torjuminen.....	43
16 Kehittämismahdollisuudet	45
17 Visio.....	46
18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	47
18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	48
18C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	49
TOTEUTUS	51
19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet	51
20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet.....	53
21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet.....	54
21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	55
22 Erätalouden toimenpiteet.....	57
23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet.....	60
24 Hallinto	63
25 Rakennuskanta	65
26 Resurssit	66
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	68
27 Ympäristövaikutusten arviointi	68
SEURANTA	71
28A Suunnitelman toteutuksen seuranta.....	71
28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta	73
LÄHTEET.....	74
LIITTEET	
Liite 1 Ote maakuntakaavakartasta.....	75
Liite 2 Suunnittelualueen lajiluettelo.....	76
Liite 3 Lausuntokooste	78
Liite 4 Vahvistuskirje	80

YHTEENVETO

Suunnittelalueen nimi, sijainti ja pinta-ala

Saarijärven vanhat metsät Natura 2000 -alue sijaitsee Kainuun maakunnassa, Puolangan kunnan alueella. Suunnitelma kattaa koko Natura-alueen. Suunnittelalueen pinta-ala on 1 407 ha, josta vettä on 98 ha. Suunnittelualue on rajattu siten, että ulkorajaksi on määritetty laajin alue, kun Natura-rajaukset ja vanhojen metsien suojeluohjelmaraajat sekä ostotila on otettu huomioon, jolloin pinta-ala on suurempi kuin Natura-alueen pinta-ala (kuva 2).

Tämä suunnitelma ohjaa Metsähallituksen toimintaa ja alueiden hoitoa ja käyttöä.

I Nykytilan kuvaus

Saarijärven vanhojen metsien alue sijaitsee Puolangan kuntakeskuksesta noin kymmenen kilometriä lounaaseen. Suunnittelualue muodostuu pääosin vanhojen metsien suojeluohjelma-alueesta ja se kuuluu lähes kokonaan Natura 2000 -ohjelmaan. Saarijärven alue on soiden ja vesistöjen pilkkoma alue. Metsät ovat mäntyvaltaisia. Puronvarsien ympäristöt ovat rehevimpiä kasvupaikkoja. Saarijärvi ja Honkajärvi ovat alueen suurimmat vedet. Alueella on polkuja ja virkistyskalastusalue rakenteineen sekä kaksi Villin Pohjolan vuokrakämpää.

Suunnittelualueella on kaksi Natura 2000 -aluetta: Saarijärven vanhat metsät ja osa Kiiminkijoen Natura-alueesta, johon kuuluu huomattava osa suunnittelualueen vesistä. Alue on Naturassa SCI-tyyppinen (Sites of Community Importance) alue eli alue on suojeltu luontodirektiivin perusteella. Alue on kokonaan valtion omistuksessa. Kainuun maakuntakaavassa alue on merkitty suojelualue (SL)- ja Natura-alue-merkinnällä. Lisäksi kaavassa alue on merkitty luontomatkailun kehittämisalueeksi sekä alueelle on merkitty arvokas harjualue (Mustakangas–Saarikangas) (Kainuun maakunta-kuntayhtymä 2009: Kainuun maakuntakaava 2020).

Suunnittelualueen itäpuoliskon vedet kuuluvat Kiiminkijoen vesistöön Honkajoen ja Vihajärven valuma-alueille. Alueen länsipuolisko kuuluu Oulujoen vesistöön Kalliojärven valuma-alueelle. Suunnittelualueella on vesiä yhteensä n. 100 ha; näistä n. 80 % on alueen itäosan Honkajokeen laskevia vesiä. Suunnittelualueella on kaksi järveä: Saarijärvi (56 ha) ja Honkajärvi (18 ha) sekä 22 lampea (ml. kalanviljelylampi) ja 14 puroa. Järvet ovat tyypiltään pieniä humusjärviä ja lammet pieniä dystrofisia suolampia sekä suureunaisia metsälampia. Suunnittelualue rajoittuu länsireunastaan pohjavesialueeseen.

Saarijärven alue on arvoltaan Kainuun alueella tehdyissä pienvesi-inventoinneissa yhdeksi luonnonsuojelullisesti arvokkaimmista pienvesialueista Kainuussa.

Suunnittelualueelle sijoittuu Mustakankaan valtakunnallisesti merkittäviksi arvioitu kumpumoreenimuodostuma.

Suunnittelualueen keskeiset luontotyytit ovat: luonnonmetsät (41 % alueen pinta-alasta), aapasuot (26 %), puustoiset suot (16 %) sekä humuspitoiset järvet ja lammet (5,6 %). Alueen luonnonmetsillä on paikallista, alueellista ja valtakunnallista merkitystä. Suunnittelualue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsäpiirteitä esiintyy metsämaisemasella selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueella vanhojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä. Suunnittelualueella on Natura-alueverkostossa merkitystä erityisesti luonnonmetsien ja pienvesien suojelun kannalta.

Suunnittelualueella on edustava kääväkälajisto, ja alue on arvokas erityisesti männyn lahottajalajiston ydinalueena. Suunnittelualue on Kainuun länsiosan METSO-alueella yksi merkittävimmistä luonnonmetsien kääväkälajien ydinalueista. Lintudirektiivin linnustoon sisältyy vanhojen metsien, suo- ja vesilintuja.

Saarijärven alueelta löytyi vähän muinaismuistokohteita sekä uudempia kulttuuriperintökohteita. Alueella on ollut pitkällä aikavälillä maankäyttöä, mutta se on jättänyt vain vähän jälkiä maastoon. Alueella nähtävät jäljet liittyvät joko moderniin retkeilytoimintaan tai ovat vähäisiä ja kauan sitten lahonneita jälkiä aikaisemmasta ihmistoiminnasta. Saarijärven alue on myös kooltaan kohtuullisen pieni ja kaukana kiinteästä asutuksesta. Vaikka alueella on muutamia moreenirantaisia vesistöjä, ovat nämä olleet enemmänkin kaukaisia nautintakohteita kuin välittömässä ihmistoiminnan piirissä olleita alueita.

Alueen vetovoimatekijänä on rauhallisuus, kaunis järvimaisema, vanhat järeät mäntymetsät, kalanistutus ja täten varmahkot saaliit, hyvät merkityt polut ja huolletut taukopaikat. Yritystoimintaa alueella ei Villin Pohjolan lisäksi ole. Sijainti Puolangan taajaman läheisyydessä on tehnyt alueesta paikallisesti suosittu käyntikohteena, mutta vakituisia kävijöitä on myös kauempaa.

Suunnittelualue sijaitsee metsästyslain 8 §:n mukaisella alueella. Alueelle myydään myös ulkopaikkakuntalaisille pienriistan metsästyslupia. Hirven metsästys on sallittua koko alueella. Suurpetojen metsästykseen tarvitaan Suomen riistakeskuksen myöntämä pyynti- tai poikkeuslupa sekä Metsähallituksen metsästyslupa. Puolangan kunnassa vakituisesti asuva ei tarvitse Metsähallituksen lupaa, vaan metsästys-oikeus on voimassa metsästyslain 8 §:n nojalla. Alueella on tärkeä merkitys metsästyskohteena sekä paikallisille asukkaille että lupametsästäjille alueen erämaisen luonteen vuoksi.

Saarijärvi, Honkajärvi ja Hautalampi ovat virkistyskalastusvesiä, joissa kalastamiseen tarvitaan virkistyskalastuslupa. Muut alueen pienvedet ovat kalastettavissa yleiskalastusoikeuksilla. Saarijärven kalaston hoito on vuoteen 2009 asti perustunut pääasiassa pyyntikokoisen kirjolohen istutuksiin. Lisäksi on istutettu taimenia, harjuksia ja siikoja sekä satunnaisesti järvilohia ja nieriöitä. Vuodesta 2010 alkaen istutuslajeina ovat olleet ainoastaan luontaiset kalalajit; pyyntikokoinen taimen ja harjus sekä taimenen, harjuksen ja planktonsiian poikaset.

II Uhka-analyysi

Keskeiset arvot ja niihin kohdistuvat uhkat

Saarijärven vanhojen metsien keskeisiksi arvoiksi on määritelty: 1) Suunnittelualue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsän piirteitä esiintyy metsämaisematasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Suunnittelualueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikokonaisuus. 2) Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueen vanhojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä sekä alueella esiintyvillä lintudirektiivin lajeille. 3) Pitkällä aikavälillä ihmisen toiminnasta alueelle syntyneitä kohteita, jotka kertovat aiemmasta maankäytöhistoriasta. 4) Alueen vetovoimaisuus perustuu mm. luonnontilaisiin vanhojen metsien maisemiin, reitteihin ja hoidettuihin taukopaikkoihin. Alue on tärkeä Puolangan taajaman lähivirkistysalue. 5) Alueella on erämainen virkistyskalastuskohde, jonka kalastonhoito tehdään luontaisilla kalalajeilla. 6) Luonnontilaisten vanhojen metsien vetovoimaisuus. 7) Kämpät sijaitsevat rauhallisilla paikoilla kauniissa luonnonympäristössä. Harrastusmahdollisuudet (metsästys kalastus, retkeily, marjastus) ovat alueella hyvät. 8) Helposti saavutettava erämainen luonto.

Keskeisiin arvoihin kohdistuvat uhkatekijät on käyty läpi ja pyritty tunnistamaan ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia alueen arvoihin. Merkittäväksi luontoarvoihin kohdistuvaksi uhkaksi arvioitiin metsätalous, joka on heikentänyt alueen luonnonmetsien edustavuutta ja luonnonmetsälajiston leviämismahdollisuuksia ympäröivältä metsätalousalueelta. Luonnonmetsien vähäisyys ja pirstoutuminen suunnitelma-alueella ympäröivällä metsätalousalueella voi johtaa suunnittelualueen metsälajiston eristymiseen. Alueen ulkopuolelta kohdistuvat ojitukset ja muutamat ojat alueella ovat heikentäneet suunnittelualueen soiden ja vesien luontotyyppien edustavuuksia. Nykymuotoinen ja tuleva metsätalous vaikuttaa vanhojen metsien lajiston leviämisen- ja säilymismahdollisuuksiin sekä suunnittelualueella että ulkopuolella. Merkittäväksi arvioitiin myös kalanistutuksiin liittyvät riskit (taudit).

III Tavoitteenasettelu

Suunnitelman päämäärät

Suunnitelman päämäärät ja tavoitteet ovat:

1. Luonnonmetsien ala kasvaa ja edustavuus paranee
 - Luonnonmetsien rakennepiirteiden annetaan kehittyä luontaisesti.
2. Pienvedet ja suot ovat luonnontilaisia
 - Alue on lähtökohdiltaan luonnontilainen soiden ja pienvesien kokonaisuus, jossa aktiivisten toimenpiteiden tarve on vähäinen. Alueella on muutama pieni ojitusalue (yht. n. 20 ha), jotka voidaan palauttaa luonnontilaan ennallistamistoimin, mutta joiden ennallistamistarve ei ole kiireellinen.
3. Vanhojen metsien lajisto säilyy elinvoimaisena
 - Lajien leviämismahdollisuudet (ekologiset käytävät) paranevat; lajeille soveliaiden elinympäristöjen määrä ja laatu paranevat sekä suunnittelualueella että sen ympäristössä.
4. Alueen virkistyskalastusvedet ovat kalastollisesti elinvoimaisia
 - Virkistyskalastusvesien kalakantojen tila on hyvä ja kalaston hoito on valvottua ja mitoitettu oikein.
5. Alueesta perustetaan luonnonsuojelualue.
 - Alueelle saadaan ajantasainen säädös.
6. Alue on luonto-, retkeily- ja matkailukohde.
 - Alueen käyttö ja suojelu on hyväksytty myös sidosryhmien puolelta.
 - Alue on ainakin maakunnallisesti tunnettu kohde, jossa palvelurakenteet pidetään hyvässä kunnossa.
 - Aluetta hyödynnetään luontomatkailussa kestävästä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.
 - Alue on erämainen ja "vetovoimainen" virkistyskalastuskohde
7. Ohjeistus turvaa alueen luonto- ja kulttuuriarvot.
 - Alueen käyttäjät tietävät alueen suojellisuuden arvon ja saavat näistä arvoista tietoa.

Suunnittelualan visio

Saarijärven vanhojen metsien alue on tärkeä alue vanhan metsän lajistolle ja luonnonmetsille sekä pienvesille, ja siellä voi nähdä kauniita vanhan metsän maisemia. Alue on maakunnallisesti tunnettu retkeily- ja virkistyskohde, joka tarjoaa virkistymämahdollisuuksia eri käyttäjäryhmille. Alueella tapahtuva luontomatkailu noudattaa kestävä kehityksen periaatteita. Alueen käyttäjät tietävät alueen suojellisuuden arvon.

Saarijärven vanhojen metsien alue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsäpiirteitä esiintyy metsämaisematasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueella vanhojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä. Lisäksi alueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnonilmainen pienvesikokonaisuus.

Alueen käytössä retkeilyn palveluvarustus on kohdennettu ja mitoitettu kävijämäärien mukaiseksi. Alueella on hoidettuja virkistyskalastusvesiä, joiden kalasto hoidetaan luontaisilla kalalajeilla pääosin poikasistutuksin. Alueella voi myös mm. metsästää, marjastaa ja sienestää. Alueen opastuksessa ja viestinnässä tuodaan esille alueen suojellisuuden arvo ja alueen käytön historia.

Vyöhykkeiden keskeiset ratkaisut

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke kattaa noin 11 % suunnittelualan pinta-alasta. Loppu on syrjävyöhykettä. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke sijoittuu Saari- ja Honkajärven sekä Hautalammen seudulle, jossa on olemassa olevia palvelurakenteita. Omatoiminen retkeily, kalastus ja luontomatkailutoiminta ohjataan tälle alueelle.

Syrjävyöhykkeellä luonnonsuojelu on etusijalla. Jokamiehenoikeuteen perustuva retkeily on mahdollista. Vyöhykkeelle ei ohjata kävijöitä.

IV Toteutus

Luonnonsuojelun toimenpiteet

Alue säilyy edustavana luonnontilaisten soiden ja pienvesien kokonaisuutena ilman aktiivisia toimenpiteitä. Alueella on pienialaisia ojitusalueita ja niihin liittyviä pieniä lampia, joiden vedenkorkeutta on laskettu. Ojitetut kohdet voidaan palauttaa luonnontilaan ennallistamistoimin. Ennallistamistarve ei ole kiireellinen eikä ennallistamistoimia todennäköisesti toteuteta suunnitelmakauden aikana. Luonnonmetsien ala kasvaa ja edustavuus paranee, kun luonnonmetsien rakennepiirteiden annetaan kehittyä luontaisesti. Vanhojen metsien lajisto pyritään säilyttämään elinvoimaisena alue-ekologisen luonnonvarasuunnittelun keinoin. Lajien leviämismahdollisuuksia säilytetään metsämaisemassa ja osin ekologista käytäväverkostoa täytyy palauttaa uudelleen metsämaisemaan (esim. luonnontilaan palautuvat hakatut puronvarret ja korvet, ennallistettavat riistaelinympäristöt ym).

Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet

Kulttuuriperinnön suojelussa ei tehdä aktiivisia toimenpiteitä.

Retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Saarijärven ympäri kulkevan retkeilyreitti kunnostetaan erikseen laadittavan toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Toimet sisältävät mm. rakenteiden poistoa (esim. vanhoilta kalastuspaikoilta, joilla kalastusjärjestelyt ovat muuttuneet, mutta vanhoja, huonokuntoisia rakenteita vielä jäljellä), reittien uudelleenlinjauksia ja kestävätoimistamista sekä opastuksen kuntoon saattamisen.

Erätalouden toimenpiteet

Metsästyskäytännöt säilytetään nykyisellään. Aktiivisia riistanhoitotoimia ei alueella tehdä. Metsähallitus käyttää metsästyslupien mitoittamiseen Riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmää (RSSJ). Varsinaisen metsästyksen säätely tapahtuu v. 2011 riistaorganisaatiouudistuksen jälkeen Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, joka annetaan vuosittain heinä-elokuussa, kun pesintätulos on selvinnyt riistalaskennoissa. Asetuksella voidaan jokin riistalaji rauhoittaa tai sen metsästysaikaa lyhentää.

Kainuun Ely-keskuksen antama Onki-pilkki- ja viehekalastuskielto on voimassa Saarijärven, Honkajärven ja Hautalammen vuoden 2015 loppuun saakka. Kiellolle haetaan jatkoa myös vuodesta 2016 eteenpäin. Muut alueen pienvedet ovat kalastettavissa yleiskalastusoikeuksilla.

Alueelle voidaan asettaa ajallisia tai paikallisia kalastusrajoituksia ja kieltoalueita esim. kalojen lisääntymisen turvaamiseksi.

Kalakantoja hoidetaan säännöllisillä luontaisten kalalajien istutuksilla. Suunnitelmakauden alkupuolella istutuksiin käytetään pyyntikokoisia taimenia ja harjuksia. Lisäksi istutetaan taimenia, harjuksia ja planktonsiian poikasia. Myöhemmin suunnittelukaudella istutusten painopistettä siirretään poikasistutuksiin ja pyyntikokoisen

kalan istutuksia vähennetään. Mikäli poikasistutukset ovat tuloksellisia, voidaan pyyntikokoisen kalan istutuksista luopua kokonaan. Istutukset kohdentuvat pääosin Saarijärveen, Honkajärveen ja Hautalampeen. Muihin vesiin istutuksia voidaan tehdä satunnaisesti.

Kalakantojen tilaa ja hyödyntämistä suunnitellaan ja seurataan kalatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä KSSJ:n avulla.

Muut alueen käyttöön liittyvät toimenpiteet

Marjastus ja sienestys on sallittua Saarijärven vanhojen metsien alueella.

Maastoliikenteen osalta noudatetaan Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukaista toimintatapaa. Alueen huoltoon liittyvä huoltohenkilöstön maastoliikenne on sallittua ilman erillistä lupaa.

Maastopyöräilyssä ja ratsastuksessa noudatetaan Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukaista toimintatapaa.

Koira- ja porovaljakkoajelu on sallittu jokamiehenoikeudella. Yritystoimintana se edellyttää Metsähallituksen lupaa.

Partio- ja muu leiritoiminta sekä järjestetyt urheilu- ja muut tapahtumat edellyttävät Metsähallituksen lupaa, mikäli jokamiehenoikeudet ylitetään.

Maa-ainesten otto on Saarijärven vanhat metsät Natura-alueella kielletty, eikä alueella harjoiteta metsätaloutta.

Tulenteko on sallittua vain huolletuilla tulentekopaikoilla.

V Ympäristövaikutusten arviointi

Suunnitelman ekologiset ja sosio-kulttuuriset vaikutukset ovat positiivisia. Käytön ohjaamisella, viestinnällä ja yhteistyöllä edistetään alueen luonto- ja kulttuuriarvojen huomioimista ja turvaamista. Luontoarvojen tilaa suoraan parantava toimenpide on mahdollinen soiden ennallistaminen. Luonnonvarasuunnittelussa pyritään turvaamaan ja parantamaan ekologisia käytäviä. Palvelurakenteilla kävijöitä ohjataan halutuille kohteille, ja pitämällä rakenteet kunnossa edistetään turvallisuutta, viihtyisyyttä ja kävijätyytyväisyyttä. Alueen uusi imago luontaisten kalalajien virkistyskalapaikkana toteuttaa osaltaan Natura-tavoitteita.

Suunnitelman taloudelliset vaikutukset liittyvät lähinnä luontomatkailun ja kalastusmatkailun kehittämiseen. Hoito- ja käyttösuunnitelman suorat taloudelliset vaikutukset ovat vähäisiä. Palveluvarustuksen vuosittainen ylläpito ja huolto aiheuttavat kustannuksia, joihin tulee varautua toiminnan suunnittelussa. Mahdollinen soiden ennallistaminen tuottaa työmahdollisuuksia mm. koneyrityksille.

VI Seuranta

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen ja vaikuttavuuden seuranta tehdään joidenkin mittarien osalta vuosittain. Laajemmin seuranta käydään läpi 5, 10 ja 15 vuoden kuluttua tämän suunnitelman valmistumisesta. Samassa yhteydessä tarkastellaan suunnitelman päivittämistarve.

Suunnitelmassa kuvattujen toimenpiteiden seurannan kohteita ovat mm. myytyjen lupien määrä, käyntimäärät, polttopuun kulutus ja jätteen määrä. Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan arvioimalla suunnitelman päämäärien toteutumista säännöllisesti.

Lisätietoja suunnittelusta

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnittelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

I NYKYTILAN KUVAUS		IV TOTEUTUS	VI SEURANTA
1. Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	11. Tutkimus 12. Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	19. Luonnonsuojelun ja hoidon toimenpiteet	28A ja B. Suunnitelman vaikuttavuuden ja toteutuksen seuranta
2. Perustamistarkoitus	II KESKEISET ARVOT JA UHAT	20. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	VII LÄHTEET
3. Osallistaminen	13. Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot	21A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailun toimenpiteet	29. Lähteet
4. Vesistöt ja merialueet	14. Uhka-analyysi	21B. Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	VIII LIITTEET
5. Geologia	III TAVOITTEENASETTELU	22. Erätalouden toimenpiteet	Liite 1. Ote maakuntakaavakartasta
6A. Natura 2000 -luontotyypit	15. Uhkatekijöiden torjuminen	23. Muu luonnonvarojen ja alueiden käyttö: toimenpiteet	Liite 2. Suunnittelualueen lajiluettelo
6B. Uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyypit (LUTU)	16. Kehittämismahdollisuudet	24. Hallinto	Liite 3. Luonnos suunnittelualueen järjestysäännöksi
7. Lajisto	17. Visio	25. Rakennuskanta	Liite 4. Lausunntokooste
8. Kulttuuriperintö	18A. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	26. Resurssit	Liite 5. Kuvaliite
9A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	18B. Syrjävyöhyke	V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	
9B. Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	18C. Rajoitus- ja luonnonarvovyöhyke	27. Ympäristövaikutusten arviointi	
10. Erätalous			

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuvat 1 ja 2
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaiden kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.			
Suunnittelualueen nimi	Saarijärven vanhat metsät	Pinta-ala (ha)	1 407	
		Josta vesialuetta (ha)	98	
Maakunta	Kainuu	Kunta	Puolanka	

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet

Nimi	Koodi	Alueen kokonaispinta-ala (ha)	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Saarijärven vanhat metsät	FI1200 464	1 355	SCI	luonnonsuojelulaki, vesialueet vesilaki	Sisältyy kokonaan.
Kiiminkijoki	FI1101202		SCI	koskiensuojelulaki ja vesilaki	Pinta-alat sisältyvät Saarijärven pinta-aloihin.

Suunnittelualueen maankäyttö

Perustetut suojelualueet	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaankäyttöluokka	Suojelualueen tyyppi	Perustamisajankohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
		0				
	Yksityiset suojelualueet (YSA)			Kpl	Pinta-ala (ha)	Yhteenveto YSA-kohteiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 3.
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla			0		
	Valtion yksityiset suojelualueet			0		
	Yksityiset suojelualueet, jotka sijoittuvat sekä yksityis- että valtion maille			0		
Suojeluun varatut valtion alueet	Tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja	
	Luonnonsuojeluohjelmien alue	211	1	1 371		

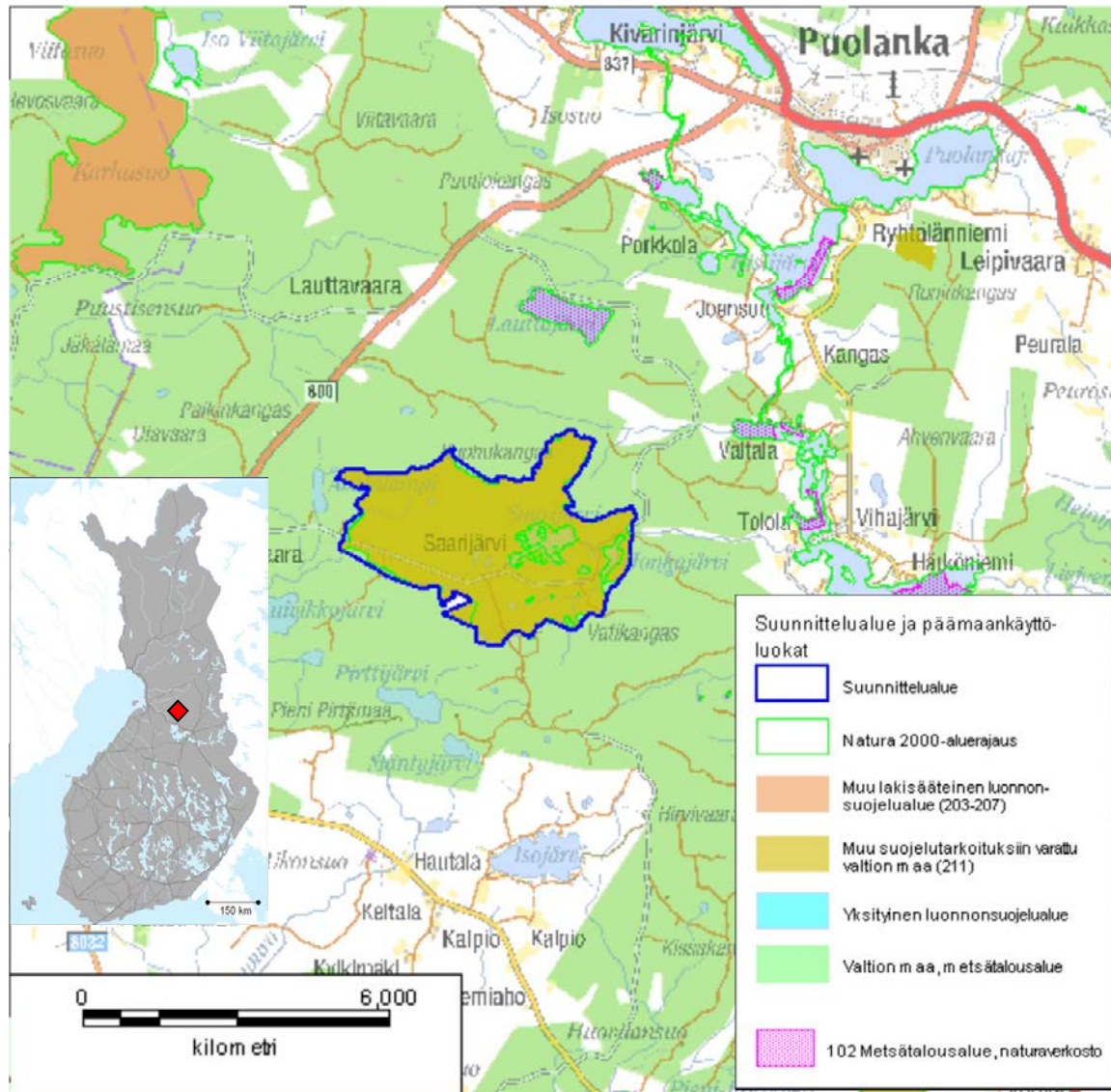
Muut suunnittelualueeseen kuuluvat kohteet	Nimi, tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja

Kansainväliset yhteydet ja suojeleohjelmat		
Alue	Tyyppi	Lisätietoja
Saamelaisten kotiseutualueet		
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella		Lisätietoja
☐ Osittain	☐ Kokonaan	

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Kainuun maakuntakaava 2020	2009	koko alue	Suojelualue (SL) -merkintä, Natura-alue, luontomatkailun kehittämiskohde, arvokas harjualue (Mustakangas–Saarikangas)
Kainuun maakuntaohjelma 2009–14	2009		Alue tukee osaltaan luontomatkailua ja ihmisten hyvinvointia.
Kainuun Natura 2000 -verkoston yleisuunnitelma	2006		Alue tärkeä retkeily- ja virkistyskalastuskohde, jolle tarvitaan hoito- ja käyttösuunnitelma.
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Pohjanmaan luonnonvarasuunnitelma (LVS)	2004	Mh:n hallinnoima alue	Natura 2000 -alue, muu suojelualuevaraus, osa ekologista verkostoa
Konkaan alue-ekologinen suunnitelma	2000	Mh:n hallinnoima alue	Saarijärven rajausta voisi muuttaa siten, että tärkeimmästä virkistyskalastuskohdeesta voisi muodostaa virkistysmetsän. Vanhojen metsien suojeleohjelmakohde, Natura 2000 -alue

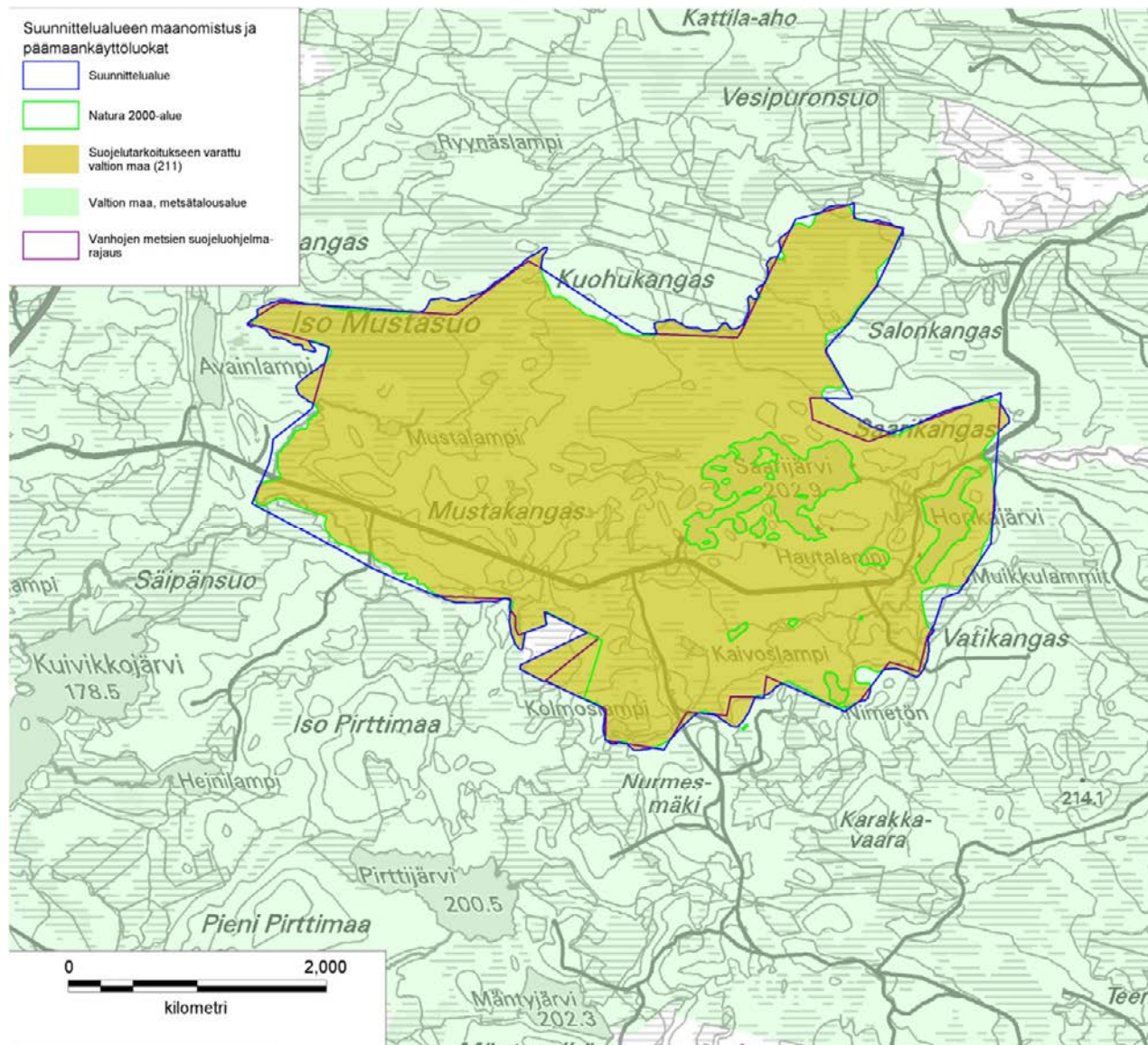
Kytkeytyneisyystarkastelu
Alue on tärkeä retkeily- ja virkistyskalastuskohde varsinkin paikallisille asukkaille. Alue on tärkeä osa kainuulaista luontomatkailukohdeverkkoa.

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen
Alueella ei ole aiempaa hoito- ja käyttösuunnitelmaa.
Suunnittelualueen yleiskuvaus
Saarijärven vanhojen metsien alue sijaitsee Puolangan kuntakeskuksesta noin kymmenen kilometriä lounaaseen. Suunnittelualue muodostuu pääosin vanhojen metsien suojeleohjelma-alueesta ja se kuuluu lähes kokonaan Natura 2000 -ohjelmaan. Suunnittelualue on rajattu siten, että ulkorajaksi on määritetty laajin alue, kun Natura-rajaus ja vanhojen metsien suojeleohjelmarajaus sekä ostotila on otettu mukaan, jolloin pinta-ala on suurempi kuin Natura-alueen pinta-ala (kuva 2). Saarijärven alue on soiden ja vesistöjen pilkkoma alue. Metsät ovat mäntyvaltaisia. Purovarsien ympäristöt ovat rehevimpiä kasvupaikkoja. Saarijärvi ja Honkajärvi ovat alueen suurimmat vedet. Alueella on polkuja ja virkistyskalastusalue rakenteineen sekä kaksi Villin Pohjolan vuokrakämpää.

Kuva 1. Saarijärven vanhojen metsien alue sijaitsee Puolangan kuntakeskuksesta noin kymmenen kilometriä lounaaseen. Suunnittelualue muodostuu pääosin vanhojen metsien suojeluohjelma-alueesta. Lisäksi alueeseen kuuluu luonnonsuojelutarkoituksiin hankittu palsta. Suunnittelualue kuuluu lähes kokonaan Natura 2000 -ohjelmaan. Alueesta luoteeseen noin 6 km:n päässä sijaitsee Karhusuon soidensuojelualue.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

Kuva 2. Saarijärven vanhojen metsien alueen päämaankäyttöluokat sekä yksityiset alueet. Suunnittelualueella on kaksi Natura 2000 -aluetta: Saarijärven vanhat metsät ja osa Kiiminkijoen Natura-alueesta, johon kuuluu huomattava osa suunnittelualueen vesistä. Suunnittelualue muodostuu valtion omistamista pääosin vanhojen metsien suojeleohjelmakohteesta, lisäksi alueeseen kuuluu luonnonsuojelutarkoitukseen hankittu palsta.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

2 Perustamistarkoitus

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualueita koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissäädöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualan perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluke II). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa. Suojelualueisiin kohdistuvia tavoitteita sisältyy mm. kosteikkojen suojelua koskevaan Ramsar-sopimukseen.	
Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Perustamissäädös, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Saarijärvi	Vanhon metsien suojeluohjelma	Vanhon luonnonmetsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen.
Saarijärven vanhat metsät	Natura 2000	Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen sekä lintudirektiivissä mainittujen lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.
Kiiminkijoki	Natura 2000	Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen sekä lintudirektiivissä mainittujen lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.
Yhteenvedo		
Suunnittelualueen keskeisin suojelutavoite on Natura-luontotyyppien ja lajien suojelu. Alue on kokonaisuudessaan valtionmaata, jolle ei ole vielä annettu perustamissäädöstä. Saarijärven alueelle perustettiin luonnonhoitometsä, jonka pinta-ala oli 615 ha, vuoden 1994 alussa. Ennen tätä alue oli ollut retkeily- ja virkistyskalastusalueena 1970-luvulta asti.		

3 Osallistaminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.		
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot		Nimetty edustaja
	Hallinto ja viranomaistahot		
Kahdenvälinen osallistaminen	Kainuun riistanhoitopiiri		Jukka Keränen
Kahdenvälinen osallistaminen	Kainuun ELY-keskus		Maarit Vainio/Jukka Nyrönen
Kahdenvälinen osallistaminen	Puolangan kunta		Jarmo Huovinen/Seppo Rajala
	Järjestöt ja ryhmät		
	Yritykset		
Lisätietoja			
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)			
Avoimet osallistamistilaisuudet	Paikka	Pvm	Osallistujat (Ikm)
Yleisötilaisuus	Puolanka, Metsähallituksen toimisto	1.12.2010	19
Osallistujat yhteensä			
Pyydetyt lausunnot (kpl)	8	Saadut lausunnot (kpl)	3
Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 5.			
Lisätietoja			
Kainuun Ely-keskuksen kommentit saatiin sähköpostilla ja Kainuun vapaa-ajan kalastajien kommentti saatiin puhelimitse.			
Osallistamisen vaikutus suunnitelmaan			
Lausuntojen aiheuttamat lisäykset ja täsmennykset on kirjattu liitteeseen 5. Yleisötilaisuudessa pidettiin alueen säilyttämistä erämaisena hyvin tärkeänä, mikä on otettu huomioon suunnitelmassa mm. alueen jakamisessa retkeily- ja luontomatkailu- sekä syrjävyöhykkeisiin.			

4 Vesistöt ja merialueet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒ ☐	Kyllä (kuva 3) Ei

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen veden laatua ja lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja ESA -pisteytys kohteen lintuvesiluonnetta. Lomakkeeseen liittyy kartta, joka kuvaa alueen vesistöjä ja vesistöaluejakoa

Yleiskuvaus Suunnittelualueen itäpuolisko kuuluu Kiiminkijoen vesistöön Honkajoen ja Vihajärven valuma-alueille. Alueen länsipuolisko kuuluu Oulujoen vesistöön Kalliojärven valuma-alueelle. Suunnittelualueella on vesiä yhteensä n. 100 ha; näistä n. 80 % on alueen itäosan Honkajokeen laskevia vesiä. Suunnittelualueella on kaksi järveä: Saarijärvi (56 ha) ja Honkajärvi (18 ha) sekä 22 lampea (ml. kalanviljelylampi) ja 14 puroa. Järvet ovat tyypiltään pieniä humusjärviä ja lammet pieniä dystrofisia suolampia sekä suureunaisia metsälampia. Suunnittelualue rajoittuu länsireunastaan pohjavesialueeseen.

Järvet, virtavedet ja pohjavesialueet

Järvet	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuidedirektiivitunnus	Referenssivesistön tunnus	Lintuvesipisteet	Laatuluokka
Saarijärvi	Sis. Kiiminkijoen Natura-alueeseen, jonka suojeluperusteena luonnontilainen jokireitti ja alkuperäinen kalalajisto.	60.059.1.006_001			Ekologinen luokittelu puuttuu

Virtavedet

Pohjavesialueet

Lisätietoja

Merialueet

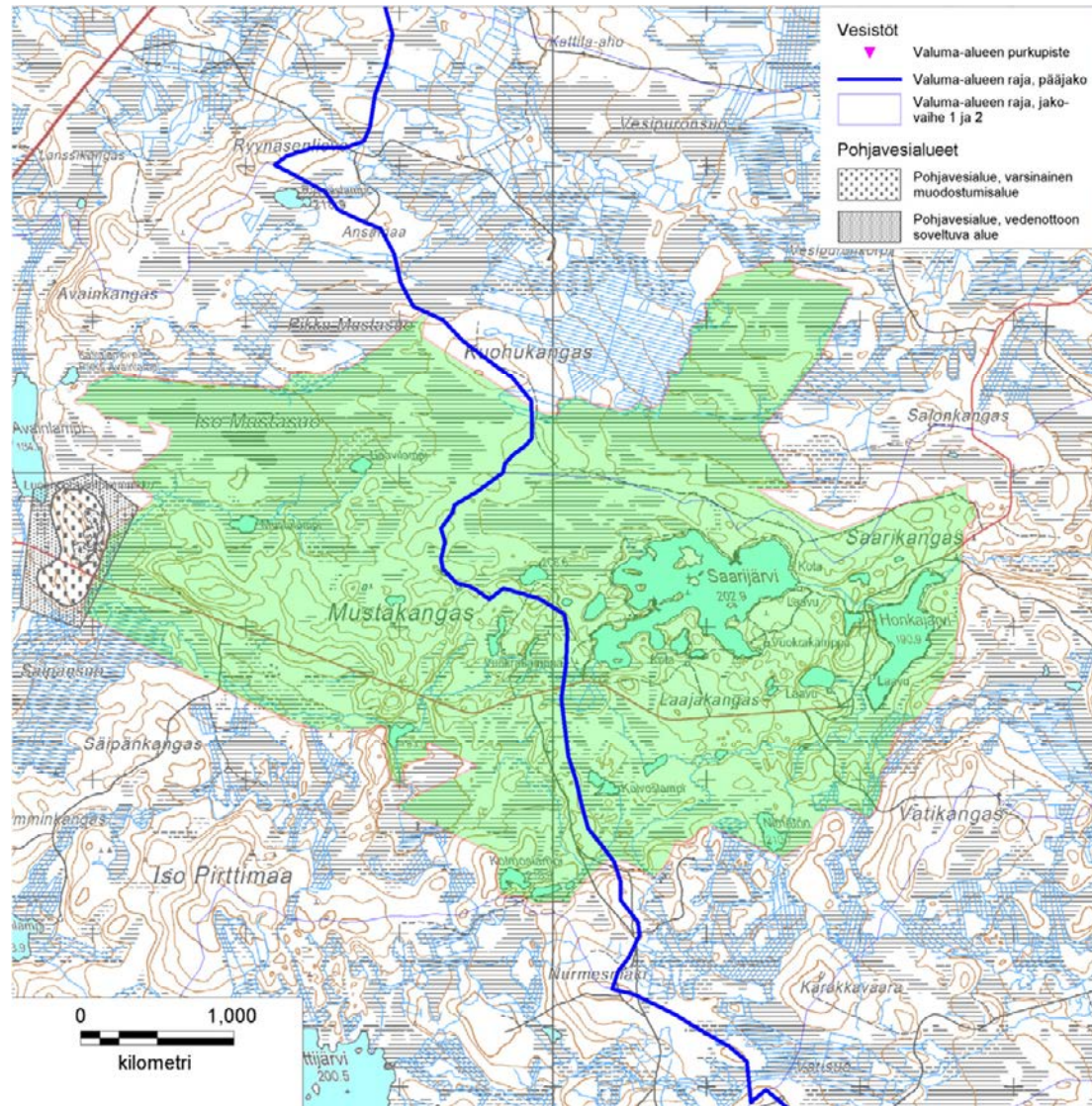
Nimi	BSPA-luokka	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuidedirektiivitunnus	Referenssivesistön tunnus	Lintuvesipisteet	Laatuluokka
Ei ole						

Lisätietoja

Yhteenveto

Suunnittelualueeseen sisältyy n. 100 ha vesiä, jotka kuuluvat Kiiminkijoen vesistöön ja sisältyvät Kiiminkijoen Natura-alueeseen. Saarijärven aluetta ja vesiä luonnehtii erämaisuus ja eheät luonnonmaisemat. Saarijärven alue on arvotettu Kainuun alueella tehdyissä pienvesi-inventoinneissa yhdeksi luonnonsuojelullisesti arvokkaimmista pienvesialueista Kainuussa. Alue on suosittu retkeilykalastuskohde.

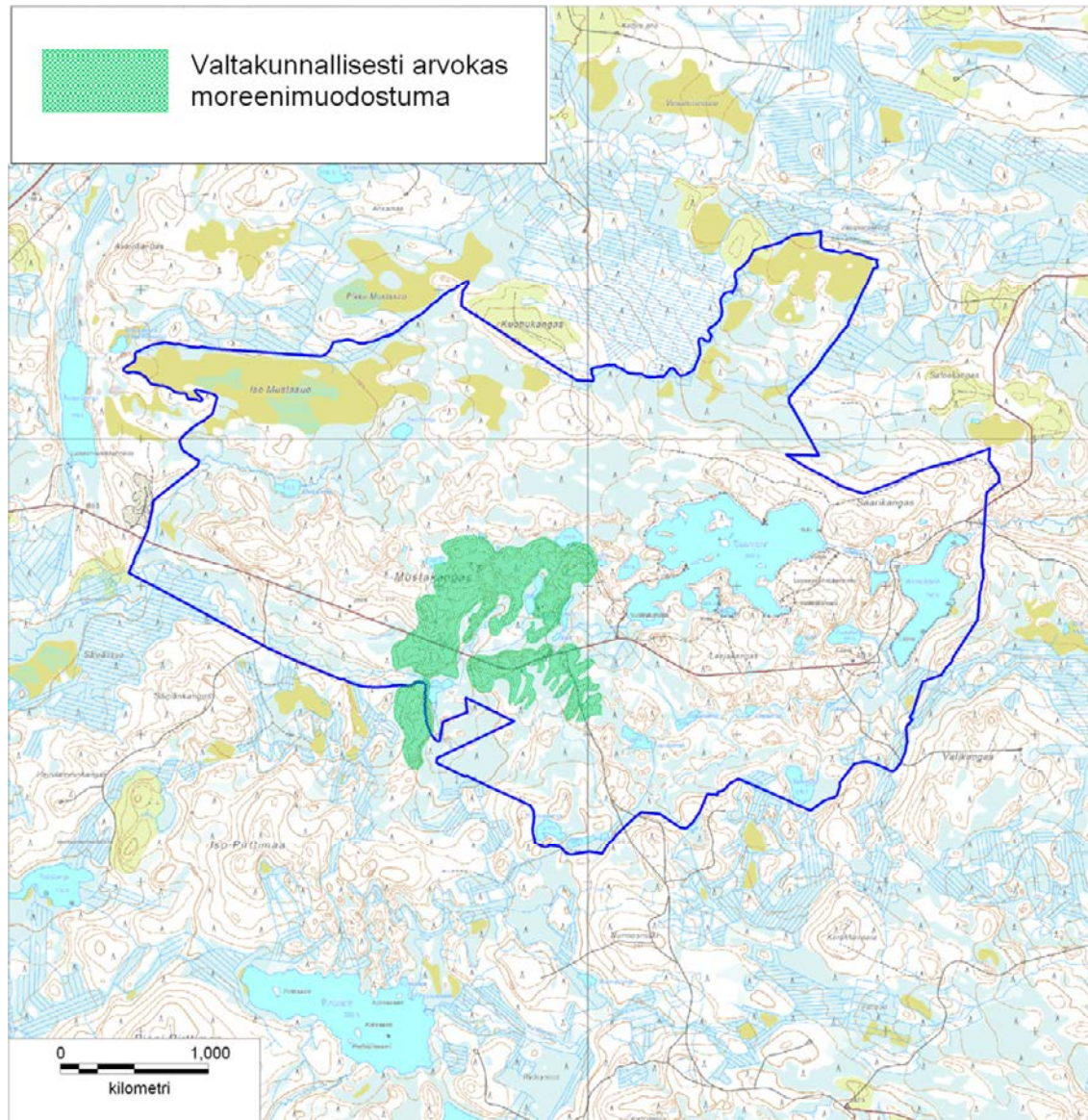

Kuva 3. Alueen vesistöt, valuma-alueet ja pohjavesialueet. Alueen itäpuolisko kuuluu Kiiminkijoen vesistöön Honkajoen ja Vihajärven valuma-alueille. Alueen länsipuolisko kuuluu Oulujoen vesistöön Kalliojärven valuma-alueelle. Alueella on vesiä yhteensä n. 100 ha; näistä n. 80 % on alueen itäosan Honkajokeen laskevia vesiä. Suunnittelualueella on kaksi järveä: Saarijärvi (56 ha) ja Honkajärvi (18 ha) sekä 22 lampea (ml. kalanviljelylampi) ja 14 puroa. Saarijärven syvin kohta on 22 metriä. Järvet ovat tyypiltään pieniä humusjärviä ja lammet pieniä dystrofisia suolampia ja suoreunaisia metsälampia. Suunnittelualue rajoittuu länsireunastaan pohjavesialueeseen.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

5 Geologia

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒ ☐	Kyllä (kuva 4) Ei
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualan keskeiset geologiset piirteet: kallioperään, maaperään ja geomorfologiaan liittyvät tiedot.			
Kallioperä	Oulujärven hiertovyöhykkeen gneissit			
Maaperä	Moreeni- ja turvemaita. Mustakankaan kumpumoreenimuodostuma.			
Geomorfologia	Suunnittelualan suhteellinen korkeusero on n. 40 m (180–220 m mpy). Alueen etelä- ja keskiosaa hallitsevat laajat, yhtenäiset mäntykangasselänteet. Mustakankaan alue on kumpumoreenimuodostumaa, joka on arvioitu valtakunnallisesti merkittäviksi moreenimuodostumiksi (Mäkinen ym. 2007). Suunnittelualan suot keskittyvät alueen pohjoisosaan Iso-Mustasuolle ja Saarijärven pohjoispuolelle.			
Lisätietoja				
Yhteenveto				
Suunnittelualueelle sijoittuu Mustakankaan valtakunnallisesti merkittäviksi arvioitu kumpumoreenimuodostuma.				

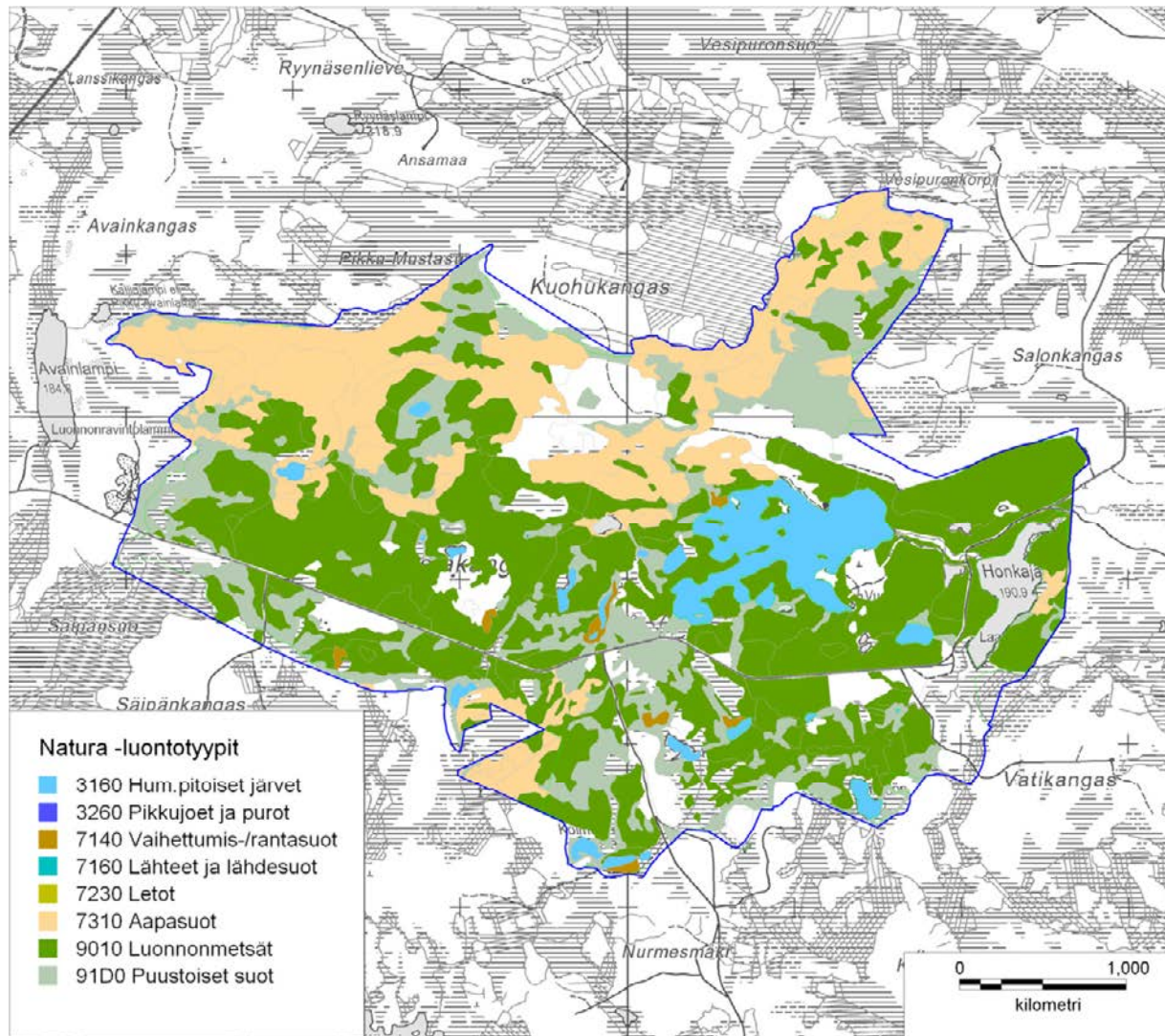

Kuva 4. Alueen pinnanmuodot. Saarijärven alueen etelä- ja länsiosia hallitsevat laajat, yhtenäiset mäntykangasselänteet. Mustakankaalla on valtakunnallisesti merkittävä, 100 ha:n laajuinen kumpumoreenimuodostuma. Suot keskittyvät alueen pohjoisreunoille, ja vesistöt keskittyvät Saarijärven ympäristöön alueen itäosaan. Suunnittelualueen suhteellinen korkeusero on n. 40 m (180–220 m mpy).

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

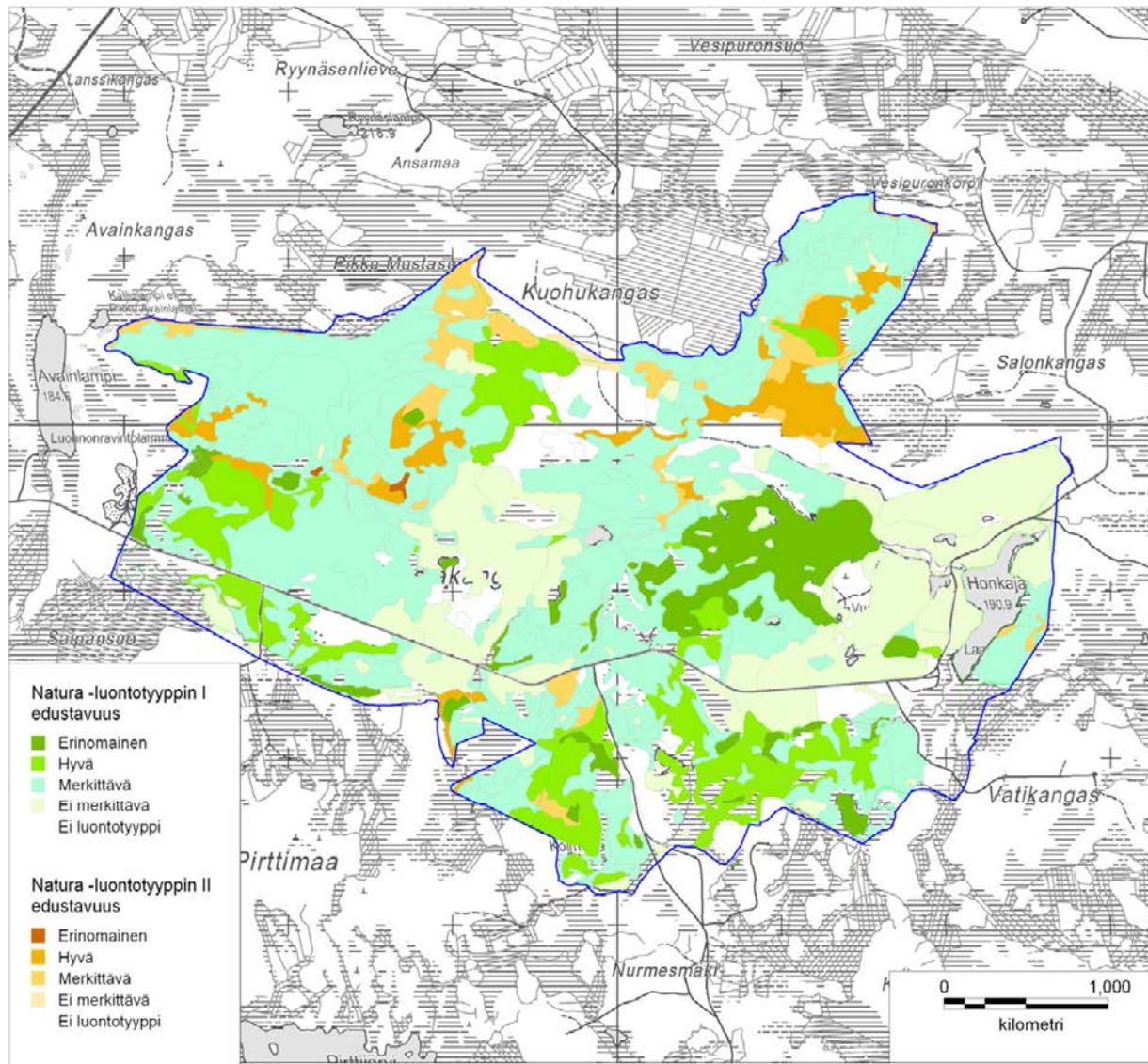
6A Natura 2000 -luontotyypit

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	☒	Luontotyypit (kuva 5) Luontotyyppien edustavuus (kuva 6)						
Selite	Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus-käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteen- vetoa Natura-tietolomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten "tyypillisenä" luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikutta- vat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.										
Luontotyyppi			Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II								
Koodi	Luontotyyppi * = priorisoitu luontotyyppi	Pinta-ala, luon- totyyppi I (ha)	Pinta-ala, luon- totyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3160	Humuspitoiset järvet ja lammet	77		72		4,7		0,5		0	
3260	Pikkujoet ja purot	0,4		0		0,2		0,2		0	
7140	Vaihettumissuot ja rantasuot	6,5		0		0		5,6		0,9	
7160	Lähteet ja lähdesuot	0,02	0	0		0		0,02		0	
7230	Letot	0,05	0	0		0		0,05		0	
7310	Aapasuot*	355		0		54		300		0,3	
9010	Luonnonmetsät*	567	0	0		93		245		229	
91D0	Puustoiset suot*	117	101	15	1	15	50	81	47	6	3
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		1122									
Luontotyyppien osuus suunnittelualueesta (%)		81									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi		260	Luontotyyppitiedot perustuvat koko alueen kattavaan maastoinventointiin (v. 2009).								
Ei inventoitu		0									
Kaikki kuvat yhteensä											
Yhteenvedo											
Suunnittelualueen keskeiset luontotyypit ovat: luonnonmetsät (41 % alueen pinta-alasta), aapasuot (26 %), puustoiset suot (16 %) sekä humuspitoiset järvet ja lammet (5,6 %). Alueen luonnonmetsillä on paikallista, alueellista ja valtakunnallista merkitystä. Suunnittelualue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsäpiirteitä esiintyy metsämaisemasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueella van- hojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä. Suunnittelu alueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikoko- naisuus. Suunnittelu alueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikokonaisuus.											

Kuva 5. Natura 2000 -luontotyytit. Luontotyyppitiedot ovat peräisin koko suunnittelualueen kattavasta maastoinventoinnista vuodelta 2009. Laaja-alaisimmat Natura-luontotyytit ovat luonnonmetsät, aapasuot, puustoiset suot sekä humuspitoiset järvet ja lammet. Priorisoituja luontotyyppijä ovat luonnonmetsät, aapasuot ja puustoiset suot. Suunnittelualueella on Natura-alueverkostossa merkitystä erityisesti luonnonmetsien ja pienvesien suojelun kannalta. Oligotrofisia järviä sekä metsänkäsittelyn myötä luonnontilansa menettäneitä metsiä ei ole luokiteltu mihinkään Natura-luontotyyppiin; yhteensä suunnittelualueella on 260 ha Natura-luontotyyppihin luokittelemattomia alueita.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

Kuva 6. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus. Luonnonmetsät on luokiteltu pääosin edustavuusluokkiin merkittävä ja ei-merkittävä. Ei-merkittävät luonnonmetsät ovat melko tasarakenteisia, harsittuja männiköitä, joissa on alkanut puustoa kuolemaan, mutta lahopuun laatu on vaatimatonta eikä lahopuujatkumoa ole. Kaikilla suoluntotyypeillä vallitseva edustavuusluokka on merkittävä, mutta puustoisista soista huomattava osa on myös edustavuusluokassa hyvä. Pienvesien osalta Humuspitoiset järvet ja lammet on arvioitu valtaosin edustavuusluokkaan erinomainen. Pikkujuoet ja purot on arvioitu edustavuusluokkiin hyvä ja merkittävä.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttokeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

6B Kansalliset uhanalaiset luontotyypit (LUTU)

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☐ ☐	Kyllä Ei
Selite	Lomakkeelle kirjataan Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyypit, niiden pinta-alat ja prosenttiosuudet. Luokitus perustuu vuosina 2005–2007 toteutettuun tutkimukseen, jonka menetelmät ja tulokset on kuvattu julkaisuissa SY 765 - Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi - menetelmä ja luontotyyppien luokittelu, sekä SY8/2008 - Suomen luontotyyppien uhanalaisuus.					
Koodi	Luontotyyppi	Uhanalaisuus-luokka	Pinta-ala (ha) tai arvio alasta	Osuus alueesta	Kuvaus ja sijainti	
Uhanalaiset luontotyypit yhteensä						
Verkostotarkastelu						
Yhteenveto						

7 Lajisto

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu					Ei karttaa
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä.					
Luokitus	Linnut	Muut selkärangattomat	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Itiökasvit	Sienet
Erityisesti suojeltavat lajit						rantarypykkä
Muut uhanalaiset lajit	naurulokki					erakkokääpä haapaspi harjasorakas hentokääpä kairakääpä lumokääpä pohjanrypykkä pursukääpä sirppikääpä
Silmälläpidettävät lajit	käki metso teeri	saukko		suopunäkämekkä		aihkinahka kitukääpä korpiludekääpä käsäorvakka lapinkynsikääpä mäntyraspikka riekonkääpä ruostekääpä rusokantokääpä
Alueellisesti uhanalaiset lajit						
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	kuikka kurki laulujoutsen liro metso palokärki pyy teeri	saukko				

Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)		saukko				
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit						
Lajistotietoa						
Suunnittelualueella on edustava kääväksälajisto, ja alue on arvokas erityisesti männyn lahottajalajiston ydinalueena. Suunnittelualue on Kainuun länsiosan METSO-alueella yksi merkittävimmistä luonnonmetsien kääväksälajien ydinalueista. Lintudirektiivin linnustoon sisältyy vanhojen metsien, suo- ja vesilintuja.						

8 Kulttuuriperintö

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐ ☒	Kyllä Ei
Selite	Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.			
Maisema				
Nimi	Kpl	Luokitus		
	-	Maailmanperintökohde		
	-	Kansallinen kaupunkipuisto		
	-	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue		
	-	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö		
	-	Maakunnallisesti merkittävä maisema		
	-	Luonnonsuojelulain mukainen maisema-alue		
	-	Muu merkittävä maisema		
Lisätietoja				
Rakennusperintö				
Nimi	Kpl	Luokitus		
	-	Valtakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä		
	-	Maakunnallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä		
	-	Muu merkittävä rakennus tai rakennusryhmä		
Lisätietoja				
Saarijärven vanhojen metsien kulttuuriperintökohteiden inventointi on tehty kesällä 2010. Alueelta löytyi viisi kulttuuriperintökohdetta, mitä voidaan pitää suhteellisen vähäisenä määränä. Yhtään kohdetta ei tulkittu lain suojaamaksi muinaisjäänökseksi. Inventoidut kohteet olivat: metsäyökämpä, pieni uittokanava, kaksi laavunpaikkaa sekä tervahauta.				

Arkeologiset kohteet											
Luokitus	Asuinpaikat	Hautapaikat	Puolustus- varustukset	Kulttipaikat	Valmistuspaikat ja työpaikat	Taide ja muistomerkit	Liikennekohteet	Vedenalaiset kohteet	Kivi- ja maarakenteet	Ei määrittely	Yhteensä kpl
Muinaisjäännösrekisterissä oleva kohde											
Muu arkeologinen kohde					5						5
Lisätietoja											
Muu kulttuuriperintö											
Kävijätutkimus											
Yhteenveto											
Saarijärven alueelta löytyi vähän muinaismuistokohteita ja uudempia kulttuuriperintökohteita. Alueella on ollut pitkällä aikavälillä maankäyttöä, mutta se on jättänyt vain vähän jälkiä maastoon. Alueella nähtävät jäljet liittyvät joko moderniin retkeilytoimintaan tai ovat vähäisiä ja kauan sitten lahonneita jälkiä aikaisemmasta ihmistoiminnasta. Saarijärven alue on myös kooltaan kohtuullisen pieni ja kaukana kiinteästä asutuksesta. Vaikka alueella on muutamia moreenirantaisia vesistöjä, ovat nämä olleet enemmänkin kaukaisia nautintakohteita kuin välittömässä ihmistoiminnan piirissä olleita alueita.											

9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒ ☐	Palveluvarustus, ks. lomake 21B Kävijävirit
Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.			
Toimintaympäristön kuvaus				
Alue on tyypillinen kainuulainen virkistysalue: sokkeloisen järven ja mäntymetsien ympärille noin 60 vuotta sitten perustettu erikoismetsä, jonne on noin 20 vuotta sitten rakennettu retkeilijöille ja kalastajille palveluja. Sijainti Puolangan taajaman läheisyydessä on tehnyt alueesta paikallisesti suosittu käyntikohteen, mutta vakituisia kävijöitä on myös kauempaa. Alueen vetovoimatekijänä on rauhallisuus, kaunis järvimaisema, vanhat järeät mäntymetsät, kalanistutus ja täten varmahkot saaliit, hyvät merkityt polut ja huolletut taukopaikat. Yritystoimintaa alueella ei Villin Pohjolan lisäksi ole.				
Vetovoima ja merkitys				
Alueen vetovoimatekijä on se, että se on suhteellisen suuri vanhojen metsien ja järvien muodostama, ympäristöstä poikkeava kokonaisuus, jossa on myös perinteiset kävijäpalvelut. (Kävijäkommentti: "Pienois-Hossa") Saarijärven alue on paikallisesti tärkeä virkistysalue, jonne tullaan kalastamaan, marjastamaan ja liikkumaan luonnossa. Kävijöitä on myös kauempaa. Kävijätutkimusta ei ole tehty, mutta kokemukseen perustuva oletus on, että alueella käydään ennen muuta Oulun suunnasta, onhan se sopivan (n. 100 km) matkan päässä Oulun alueesta.				

Suunnittelualueen kysyntä									
Kävijälaskenta			Kävijätutkimus						
Suunnittelualueen käyntimäärä	Vuosi	1 500	Kävijätutkimuksen kohdealueet:			Vuosi	Kävijätyytyväisyysindeksi (asteikolla 1= erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)		
	2009								
Käyntimäärän kehitys kohteilta:									
Vakaa			Kävijätyytyväisyyden jakautuminen osatekijöihin (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen):						
Vuosi	Käyntikerrat	Muutos	Tyytyväisyys palveluihin		Tyytyväisyys ympäristöön		Odotusten täyttyminen		Häiriötekijöiden kokeminen
			Alueen kävijöiden jakautuminen eri tyypeihin:						
			Paikalliset kävijät (%)	70	Päiväkävijät	Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (h)	
						80		6	
			Kotimaiset matkailijat (%)	95	Yöpyjät	Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (vrk)	
						20		2	
			Ulkomaalaiset matkailijat (%)	5	Kävijävuorokaudet				

Lisätietoja

Kalastusjärjestelyt vaikuttavat välittömästi Saarijärven alueen kävijämääriin. Vuonna 2010 kävijöitä oli ilmeisesti edellisiä vuosia vähemmän, kun pyyntikokoisen kalan istuttamisesta luovuttiin. Kävijämäärän oletetaan kuitenkin tasaantuvan ajan myötä (kalatalousasiantuntijoiden arvio).

Retkeilypalvelujen tarjonta

Rakennukset	Lkm	Kapasi- teetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin val- tion alu- eella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Vuokrakämpät	2		2			x			Villin Pohjolan kämpät Metsola ja Saarijärvi
Rakennelmat	Lkm	Kapasi- teetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin val- tion alu- eella	
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Laavut	3		3			x			Saaripuro, Honkajärvi, Hautalampi. Huolto ostetaan yrittäjältä.
Kodat	2		2			x			Kirkaslampi, Saarikangas. Huolto ostetaan yrittäjältä.
Nuotiopaikat	2		1	1		x			Saarijärven polun varrella. Lisäksi useita epävirallisia käyttä- jien tekemiä nuotiopaikkoja järveä kiertävän polun varrella.
Reitit	Km	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muulla kuin val- tion alu- eella			
				Mh	Muu				
Saarijärven reitti	4,7	-	-			x			Reitin pitkokset pääosin huonokuntoiset.

Matkailun yhteistyö

Vuosi	Yhteistyöyrittysten lukumäärä	Yhteistyöyrittysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä	Yhteistyöyrittysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön - 5 = erittäin tyytyväinen)
Lisätietoja			
Alue ei ole yhdenkään yhteistyöyrittäjän sopimuskäytössä.			

9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Ei karttaa
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, elektronisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.	
Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella		
Käyntimäärät		Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä	Luontoon.fi-sivuilla
	Ei ole	Ei tietoja
Asiakaspalvelupisteet		Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
Alueella ei ole asiakaspalvelupisteitä		
Asiakkaita opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä maastossa
Vuosi	Henkilöä	Koululaisten osuus (%)
Perustiedon tarjonta		Perustiedon tarjonta
Herättelevä opastus		Herättelevä opastus
Syventävä opastus		Syventävä opastus
Lisätietoja		
Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella, Metsähallituksen ylläpitämät		
	Lkm	Kuvaus
Asiakaspalvelupisteet	-	
Opastuspisteet	-	
Luontoon.fi-sivut	7	http://www.luontoon.fi/saarijarvipuolanka
Maasto-opasteet	2	2 x A0-kokoiset opastaulut alueelle tultaessa (1) Saarijärven lounaiskulmassa ja (2) Saaripuron P-alueella. Sisältävät alueen kartan, tietoa alueesta ja kalastuksesta sekä kalastusluvan hankintaohjeet. Uusittu 2008. Kalastusosio uusitaan tarvittaessa.
Luontopolut	-	
Esitteet ja muu painomateriaali	-	
Elektroniset opastustuotteet		Kainuun retkikartta (www.kainuu.fi/retkikartta)

Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus

Puolangan nettisivuilla on Saarijärveä koskevaa asiaa ja uutisia (www.puolanka.fi)

Yhteenveto (Luonnon virkistyskäytön nykytila: Retkeily, luontomatkailu ja opastusviestintä)

Alueen yleisopasteet uusittiin v. 2008. Opastukseen tuovat haasteita kalastuskäytäntöjen vuotuiset muutokset. Jonkin verran vanhentunutta aineistoa on maastossa vieläkin.

10 Erätalous: nykytila

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☐	Metsästyskieltoalueet
			☐	Lupa- ja sopimusmetsästysalueet
Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykikäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Erityisesti metsästyksen osalta tulee kenttään kirjata tarkkaan nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.			
Metsästys				
☒	ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla)	Koko alue kuuluu metsästyslain 8 §:n mukaiseen alueeseen		
☐	Yleistä vesialuetta (metsästysoikeus ML 7 § mukaisesti)			
☐	Metsästys kielletty			
☒	Lupametsästysaluetta	Alue kuuluu 5608 Puolanka pienriistan metsästysalueeseen (koko alueen pinta-ala n. 120 000 ha), lupamyynti 600–900 kpl / vuosi. Alue kuuluu 8759 Lauttajärvi hirven metsästysalueeseen (koko alueen pinta-ala 6104 ha) Suurpetojen metsästys tapahtuu Metsähallituksen alueluvilla ja riistanhoitopiirin myöntämällä pyyntiluvilla.		
☐	Sopimusmetsästysaluetta	Seurat (kpl)	Pinta-ala (ha)	Sopimuskauden pituus
				Rajoitukset, lisätietoja
☐	Vain hirvenajaja			
Alueen merkitys metsästyskohteena		Alueella on tärkeä merkitys metsästyskohteena sekä paikallisille asukkailla että lupametsästäjille alueen erämaisen luonteen vuoksi.		
Arvio metsästyspaineesta alueella		☐ Suuri	☒ Keskipitoinen	☐ Pieni
Riistakannat	Kanalintukannat ovat hyvät, mutta vuosittaiset kannanvaihtelut ovat suuria.			
Lisätietoja				
Kalastus				
☐	Yleistä vesialuetta (kalastusoikeus KL 6 § mukaisesti)			
☐	Pilkkiminen ja onkiminen on sallittu kaikkialla jokamiehen oikeudella ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla			
☒	Pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu osittain	Onki-, pilkki- ja viehekalastuskielto on voimassa (2011–2015) Saarijärvässä, Honkajärvässä ja Hautalammessa. Muut alueen pienvedet ovat kalastettavissa yleiskalastusoikeuksilla.		
☒	Lupakalastusvedet	Saarijärven virkistyskalastusalue (5540 Saarijärvi)		

Alueen merkitys kalastuskohteena	Saarijärven virkistyskalastuskohteessa vieraillee vuosittain useita satoja virkistyskalastajia		
Arvio alueen kalastuspaineesta	☐	Suuri	☒ Keskinertainen ☐ Pieni
Saaliskalat	Ahven, harjus, hauki, nieriä, siika, taimen		
Kutupaikat	-		
Vaelluskalareitit	-		
Ammatti-kalastus	-		
Istutukset (kalat, ravut)	Saarijärven kalaston hoito on vuoteen 2009 asti perustunut pääasiassa pyyntikokaisen kirjolohen istutuksiin. Lisäksi on istutettu taimenia, harjuksia, siikoja, sekä satunnaisesti järvilohia ja nieriöitä. Vuodesta 2010 alkaen istutuslajeina ovat olleet ainoastaan luontaiset kalalajit; pyyntikokoinen taimen ja harjus, sekä taimenen, harjuksen ja planktonsiaan poikaset.		
Lisätietoja			
Yksityiset suojelalueet			
Yhteenveto	Suunnittelualue sijaitsee metsästyslain 8 §:n mukaisella alueella. Alueelle myydään myös ulkopaikkakuntalaisille pienriistan metsästyslupia. Hirven metsästys on sallittua koko alueella. Suurpetojen metsästykseen tarvitaan Suomen riistakeskuksen myöntämä pyynti- tai poikkeuslupa sekä Metsähallituksen metsästyslupa. Puolangan kunnassa vakituisesti asuva ei tarvitse Metsähallituksen lupaa, vaan metsästysoikeus on voimassa metsästyslain 8 §:n nojalla. Alueella on tärkeä merkitys metsästyskohteena sekä paikallisille asukkaille että lupametsästäjille alueen erämaisen luonteen vuoksi. Saarijärvi, Honkajärvi ja Hautalampi ovat virkistyskalastusvesiä, joissa kalastamiseen tarvitaan virkistyskalastuslupa. Muut alueen pienvedet ovat kalastettavissa yleiskalastusosuuksilla. Saarijärven kalaston hoito on vuoteen 2009 asti perustunut pääasiassa pyyntikokaisen kirjolohen istutuksiin. Lisäksi on istutettu taimenia, harjuksia ja siikoja sekä satunnaisesti järvilohia ja nieriöitä. Vuodesta 2010 alkaen istutuslajeina ovat olleet ainoastaan luontaiset kalalajit; pyyntikokoinen taimen ja harjus sekä taimenen, harjuksen ja planktonsiaan poikaset.		

11 Tutkimus

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu ja alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.		
Alueella aikaisemmin tehty tutkimus			
☐	Alue on aktiivisessa tutkimuskäytössä	☒	Alueella ei ole säännöllistä tutkimuskäyttöä
☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkoston	☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkoston
Nykyinen tutkimuskäyttö			
Koealat			
Tutkimustahot			
Tutkimusluvut			
Merkitys tutkimuskohteena			
☐	Merkittävä	☐	Kohtalaisen merkittävä
☒	Ei merkittävä		

12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			Kartta	☐	Luonnonvarojen käyttö
					☐	Rasitteet, käyttöoikeudet, sopimukset
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.					
Marjastus ja sienestys						
☒	Sallittu koko alueella			☐	Kielletty koko alueella	
☐	Sallittu osittain					
Poronhoito						
☐	Suunnittelualue sijoittuu poronhoitoalueelle			☒	Ei sijoitu poronhoitoalueelle	
Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)		Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Poromääräarvio suunnittelualueella	Talvilaidunten kunto	
Toiminnan kuvaus						
Rakenteet	Porokämpät		Erotusaitaukset		Muut rakenteet	
Kaivoskivennäiset, maa-ainekset, polttopuut, pohjavesi						
Kaivosvaltauokset	Lkm	0	Kaivoskivennäiset			
Kaivospiirit	Lkm	0	Kaivoskivennäiset			
Maa-ainesten otto	Ei ole.					
Polttopuun otto	Ei ole sallittu.					
Pohjaveden otto	Ei ole.					
Lisätietoja						
Metsätalous						
Metsätaloustoiminta on kielletty.						
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset						
Vuokra- ja käyttöoikeus-sopimukset	Kpl	0	Lisätietoja	Honkajärvi on ollut vuokrattuna riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle (RKTL) vuoden 2010 loppuun saakka.		

Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet	
Lisätietoja	Alueella on kaksi Villin Pohjolan vuokrakämppeä. Lisäksi Saarijärvi on virkistyskalastusvesi, jatkossa myös Honkajärvi ja Hautalampi.
Yksityiset suojelualueet	
Suunnittelualueella ei ole yksityisiä suojelualueita.	
Yhteenveto	
Saarijärven alue on perinteisesti suosittu virkistyskohde, etenkin kalastajille. Alueella käy myös varsin paljon marjastajia ja sienestäjiä.	

KESKEISET ARVOT JA UHAT

13 Keskeiset suojele- ja käyttöarvot			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö arvojen määrittelyssä on tärkeää		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.		
Nro	Arvoluokka	Arvotyyppi	Kuvaus
1)	Luontoarvot	Luontodirektiivin luontotyytit	Suunnittelualue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsän piirteitä esiintyy metsämaisemasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Suunnittelualueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikokonaisuus.
2)	Luontoarvot	Uhanalaiset kasvi- ja eläinlajit	Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueen vanhojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä sekä alueella esiintyville lintudirektiivin lajeille.
3)	Kulttuuriarvot	Paikalliskulttuuri / eräkulttuurikohteet	Pitkällä aikavälillä ihmisen toiminnasta alueelle syntyneitä kohteita, jotka kertovat aiemmasta maankäyttöhistoriasta
4)	Virkistys- ja elinkeinokäyttö	Luonnon virkistyskäyttö	Alueen vetovoimaisuus perustuu mm. luonnontilaisiin vanhojen metsien maisemiin, reitteihin ja hoidettuihin taukopaikkoihin. Alue on tärkeä Puolangan taajaman lähivirkistysalue.
5)	Virkistys- ja elinkeinokäyttö	Erätalous (kalastus)	Alueella on erämainen virkistyskalastuskohde, jonka kalastonhoito tehdään luontaisilla kalalajeilla.
6)	Virkistys- ja elinkeinokäyttö	Erätalous (metsästys)	Luonnontilaisten vanhojen metsien vetovoimaisuus.
7)	Virkistys- ja elinkeinokäyttö	Muu käyttö (kämpävuokraus)	Kämpät sijaitsevat rauhallisilla paikoilla kauniissa luonnonympäristössä. Harrastusmahdollisuudet (metsästys kalastus, retkeily, marjastus) ovat alueella hyvät.
8)	Luontoarvot	Erämaisuus	Helposti saavutettava erämainen luonto.

14 Uhka-analyysi

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö on tärkeää									
Selite	Uhka-analyysi kohdistuu suunnittelualueen keskeisiin suojele- ja käyttöarvoihin sekä maankäyttömuotoihin, joilla voi olla vaikutusta ko. arvoihin. Tavoitteena on tunnistaa ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia suojeleluonnon kohteena oleviin arvoihin. Analyysissä huomioidaan paitsi suunnittelualueen sisäiset paineet ja kehityssuunnat, myös mahdolliset alueen ulkopuolelta tulevat paineet.									
		Uhkan kohdentuminen					Merkittävyys			
Keskeinen suojele- tai käyttöarvo	Uhkatekijä	Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelualue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä	Uhkan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
Suunnittelualue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsäpiirteitä esiintyy metsämaisematasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Suunnittelu alueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikokonaisuus.	Metsätalous	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Aiempi metsätalous on heikentänyt alueen luonnonmetsien edustavuutta ja luonnonmetsälajiston leviämismahdollisuuksia ympäröivältä metsätalousalueelta. Luonnonmetsien vähäisyys ja pirstoutuminen suunnittelu-alueella ympäröivällä metsätalousalueella voi johtaa suunnittelualueen metsälajiston eristymiseen. Alueen ulkopuolelta kohdistuvat ojitukset ja muutamat ojat alueella ovat heikentäneet suunnittelualueen soiden ja vesien luontotyyppien edustavuutta.	voidaan vaikuttaa jonkin verran

Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueella vanhojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä sekä alueella esiintyville lintudirektiivin lajeille.	Metsätalous	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Nykymuotoinen ja tuleva metsätalous vaikuttaa vanhojen metsien lajiston leviämis- ja säilymismahdollisuuksiin sekä suunnittelualueella että ulkopuolella	voidaan vaikuttaa jonkin verran
Suunnittelualue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsäpiirteitä esiintyy metsämaisematasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Suunnittelu alueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikokonaisuus.	Vesiojien muuttaminen (ml. soiden ojitus)	☒	☒	☒	☐	☒	☒	☐	Alueen ulkopuolelta kohdistuvat ojitukset ovat heikentäneet suunnittelualueen soiden ja vesien luontotyyppien edustavuuksia.	kyllä
Alueella on erämainen virkistyskalastuskohde, jonka kalastonhoito tehdään luontaisilla kalalajeilla.	Virkistyskalastus	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Kalanistutuksiin liittyvät riskit (taudit).	voidaan vaikuttaa jonkin verran
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
Lisätietoja										

TAVOITTEENASETTELU

15 Uhkatekijöiden torjuminen			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkatekijät poimitaan aiemmista lomakkeista. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.		
Suojelu- tai käyttöarvo	Suunnittelualue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsäpiirteitä esiintyy metsämaisemasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Suunnittelu alueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikokonaisuus.		
Uhkatekijän kuvaus	Aiempi metsätalous on heikentänyt alueen luonnonmetsien edustavuutta ja luonnonmetsälajiston leviämismahdollisuuksia ympäröivältä metsätalousalueelta. Luonnonmetsien vähäisyys ja pirstoutuminen suunnitelma-alueella ympäröivällä metsätalousalueella voi johtaa suunnittelualueen metsälajiston eristymiseen. Alueen ulkopuolelta kohdistuvat ojitukset ja muutamat ojat alueella ovat heikentäneet suunnittelualueen soiden ja vesien luontotyyppien edustavuuksia.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpide	Toteutuslomake
Luonnonmetsien ala kasvaa ja edustavuus paranee	Luonnonmetsien rakennepiirteiden annetaan kehittyä luontaisesti.	Ei aktiivisia toimenpiteitä	19
Pienvedet ja suot ovat luonnontilaisia	Alue on lähtökohdiltaan luonnontilainen soiden ja pienvesien kokonaisuus, jossa aktiivisten toimenpiteiden tarve on vähäinen. Alueella on muutama pieni ojitusalue (yht. n. 20 ha), jotka voidaan palauttaa luonnontilaan ennallistamistoimin, mutta ennallistamistarve ei ole kiireellinen.	Ei aktiivisia toimenpiteitä (Ennallistaminen)	19
Suojelu- tai käyttöarvo	Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueella vanhojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä sekä alueella esiintyville lintu-direktiivin lajeille.		
Uhkatekijän kuvaus	Nykytuotoinen ja tuleva metsätalous suunnittelualueen ulkopuolella vaikuttaa vanhojen metsien lajiston leviämisen- ja säilymismahdollisuuksiin sekä suunnittelualueella että ulkopuolella		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpide	Toteutuslomake
Vanhojen metsien lajisto säilyy elinvoimaisena	Lajien leviämismahdollisuudet (ekologiset käytävät) paranevat; lajeille soveliaiden elinympäristöjen määrä ja laatu paranevat sekä suunnittelualueella että sen ympäristössä.	Luonnonvarasuunnitelma	19

Suojelu- tai käyttöarvo	Alueella on erämainen virkistyskalastuskohde, jonka kalastonhoito tehdään luontaisilla kalalajeilla.			
Uhkatekijän kuvaus	Kalanistutuksiin liittyvät riskit (taudit).			
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	
Alueen virkistyskalastusvedet ovat kalastollisesti elinvoimaisia	Virkistyskalastusvesien kalakantojen tila on hyvä ja kalaston hoito on valvottua ja mitoitettu oikein.	Käytön ohjaus Erävalvonta Istuttaminen Seuranta	22	
Suojelu- tai käyttöarvo				
Uhkatekijän kuvaus				
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	
Suojelu- tai käyttöarvo				
Uhkatekijän kuvaus				
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	

16 Kehittämismahdollisuudet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Kehittämistavoitteet linjaavat suunnittelualueen kehitystä lähtien esimerkiksi suojelualueen perustamistarkoituksesta tai Metsähallituksen tavoitteista suojelualue- tai kansallispuistoverkon kehittämiseksi. Muita lähtökohtia kehittämistavoitteille voivat olla mm. Metsähallituksen strategia, Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet, toimintaympäristö, kuten matkailun yritys yhteistyö, sekä sidosryhmien esittämät tai osallistamistilaisuuksissa esiin nousevat näkemykset.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Alueesta perustetaan luonnonsuojelu-alue.	Alueelle saadaan ajantasainen säädös.	Säädöksen laatiminen. Suojelualuekiinteistön muodostaminen. Rajan merkitseminen.	24
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Alue on luonto-, retkeily- ja matkailukohde.	Alueen käyttö ja suojelu on hyväksytty myös sidosryhmien puolelta. Alue on ainakin maakunnallisesti tunnettu kohde, jossa palvelurakenteet pidetään hyvässä kunnossa. Aluetta hyödynnetään luontomatkailussa kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Alue erämainen ja "vetovoimainen" virkistyskalastuskohde	Viestintä. Osallistaminen. Palveluvarustuksen ylläpito. Luontomatkailun tuotekehittely Istuttaminen. Käytön ohjaus. Viestintä	21B 21A 22
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Ohjeistus turvaa alueen luonto- ja kulttuuriarvot.	Alueen käyttäjät tietävät alueen suojelullisen arvon ja he saavat näistä arvoista tietoa.	Viestintä. Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito. Käytön ohjaus.	21B
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake

17 Visio

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö vision määrittelyssä on tärkeää
Selite	Suunnittelualan visio, eli tavoitela tulevaisuudessa, on Metsähallituksen, sidosryhmien ja alueen käyttäjien yhteinen näkemys suunnittelualan toivosta kehityksestä. Visio suuntautuu tulevaisuuteen, noin 30 vuoden aikajänteelle. Visio on aktiivinen tahtotila, jota kohti pyritään suunnitelman päämäärien, tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Vision tulee olla optimistinen, mutta myös realistinen: sen muodostamisessa on huomioitava mm. alueen keskeiset arvot ja erityispiirteet, perustamistarkoituksen asettamat raamit, sidosryhmien toiveet ja palautteet sekä resurssitilanne.
Visio	Saarijärven vanhojen metsien alue on tärkeä alue vanhan metsän lajistolle ja luonnonmetsille sekä pienvesille, ja siellä voi nähdä kauniita vanhan metsän maisemia. Alue on maakunnallisesti tunnettu retkeily- ja virkistyskohde, joka tarjoaa virkistysmahdollisuuksia eri käyttäjäryhmille. Alueella tapahtuva luontomatkailu noudattaa kestävä kehityksen periaatteita. Alueen käyttäjät tietävät alueen suojellisuuden arvon.
Vision selitys	Saarijärven vanhojen metsien alue on yksi merkittävimmistä vanhojen metsien suojelualueista Kainuun länsiosissa, missä luonnonmetsäpiirteitä esiintyy metsämaisematasolla selvästi vähemmän ja harvemmassa verrattuna Kainuun itäosiin. Alueella on keskeinen merkitys METSO-alueella vanhojen metsien lajiston ydinalueena ja lajiston leviämislähteenä. Lisäksi alueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi arvioitu, erämainen ja luonnontilainen pienvesikokonaisuus. Alueen käytössä retkeilyn palveluvarustus on kohdennettu ja mitoitettu kävijämäärien mukaiseksi. Alueella on hoidettuja virkistyskalastusvesiä, joiden kalasto hoidetaan luontaisilla kalalajeilla pääosin poikasistutuksin. Alueella voi myös mm. metsästä, marjastaa ja sienestää. Alueen opastuksessa ja viestinnässä tuodaan esille alueen suojellisuuden arvo ja alueen käytön historia.

18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

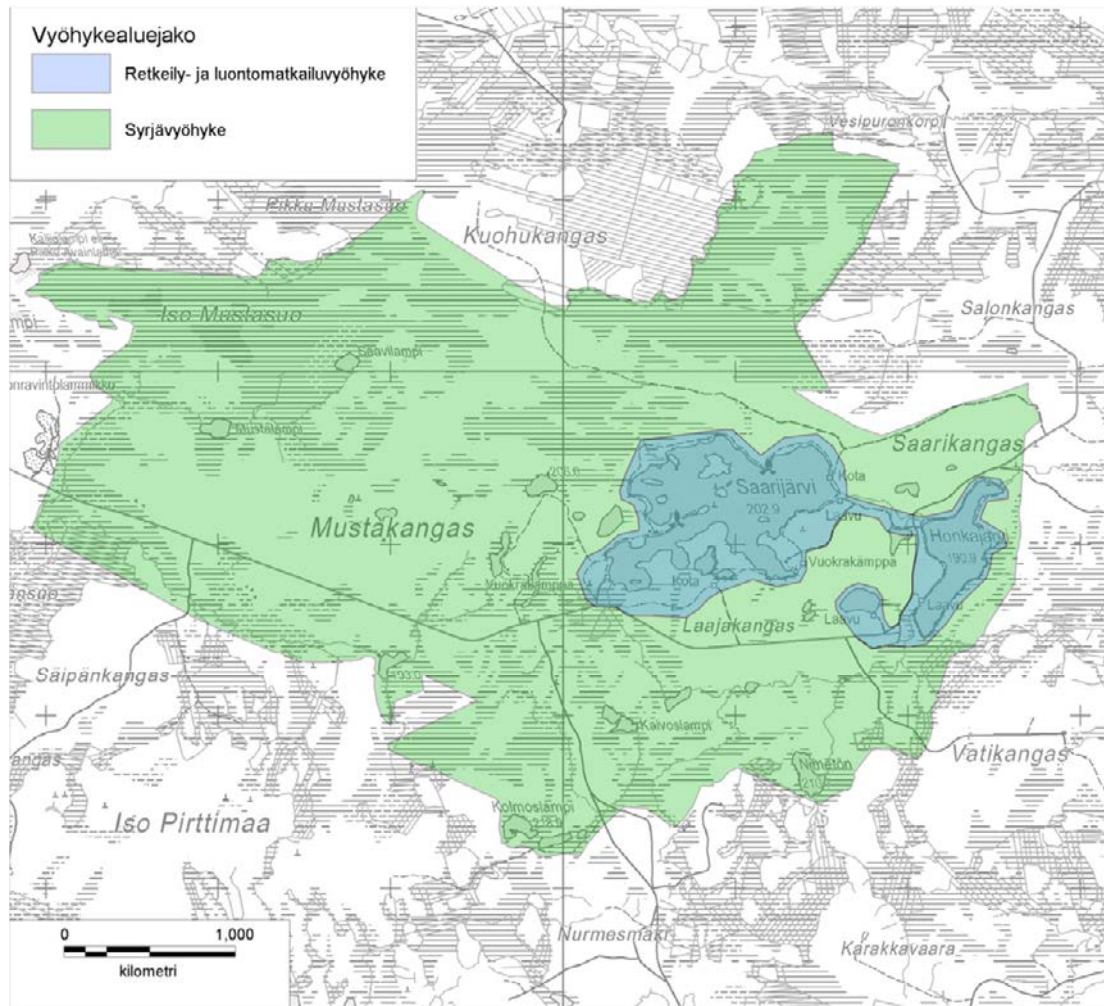
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 7
Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.			
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.			
Nimi	Tarkoitus ja käyntimääräennuste vuonna 2025	Ohje		Pinta-ala
Saarijärvi– Honkajärvi	Omatoiminen retkeily, luontomatkailutoiminta, virkistyskalastustoiminta 2 000 käyntikertaa	Vyöhyke muodostuu Saarijärven ja Honkajärven ympäröivistä alueista. Omatoiminen retkeily, kalastus ja luontomatkailutoiminta ohjataan tälle alueelle. Palveluvarustus eli huolletut reitit taukopaikkoineen ja vuokrakämpät sijoittuvat tälle alueelle.		161 ha
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)		161 (11,4%)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				

18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 7
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Vyöhykkeellä on muiden kävijöiden kohtaaminen harvinaista. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.			
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena alueena, jonne ei erityisesti ohjata kävijöitä eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Vyöhykkeen läpi voi kulkea joitakin retkeilyreittejä. Aluetta voidaan käyttää luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti.			
Nimi	Tarkoitus	Ohje		Pinta-ala
Mustakangas–Saarikangas	Luonnonsuojelu ja jokamiehenoikeuteen perustuva retkeily	Jokamiehenoikeudella tapahtuva retkeily on mahdollista. Vyöhykkeelle ei ohjata kävijöitä.		1 246 ha
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)		1 246, (88,6%)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				

18C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Kuva x
Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös määräaikaisia. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä liikkumisrajoituksia. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan.			
Rajoitusvyöhykkeet	Rajoitusvyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai YSA-rauhotuspäätöksellä. Luonnonsuojeluyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke."			
	Luonnonarvovyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke koskee perustettujen suojelualueiden ulkopuolisia maa- ja vesialueet, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua <u>suositellaan vältettävän</u> tiettyinä aikoina. Tarvittaessa alueellinen ympäristökeskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa <u>moottorikäyttöisen ajoneuvon</u> käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella."			
Tarkoitus				
Rajoitusvyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika	Pinta-ala	Peruste	Olotila
Pinta-ala yhteensä			Osuus suunnittelualueesta (%)	
Luonnonarvovyöhyke				
Pinta-ala yhteensä			Osuus suunnittelualueesta (%)	
YSA-kohteet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				

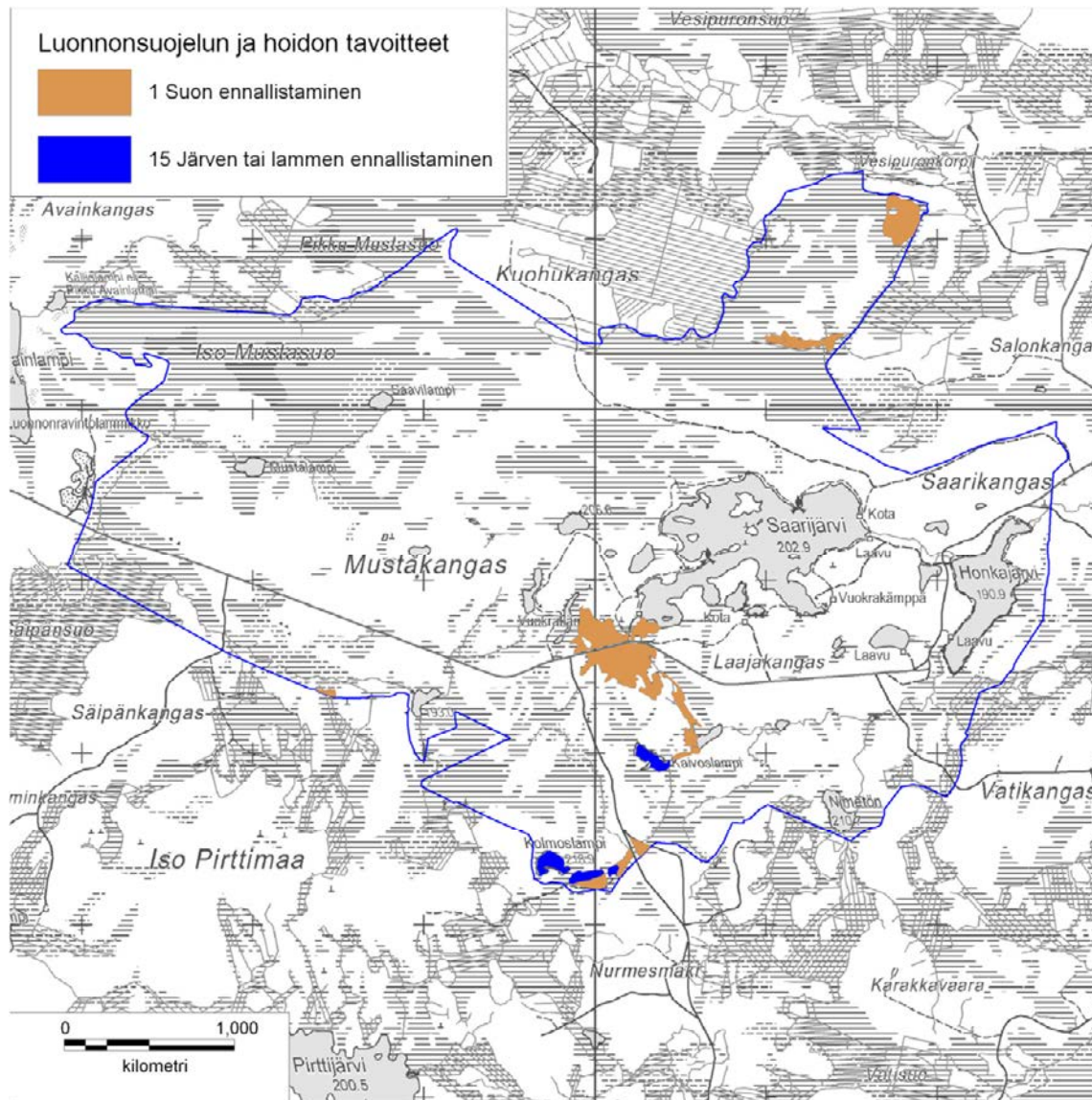

Kuva 7. Vyöhykejako. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke kattaa noin 11 % suunnittelualueen pinta-alasta. Loppu on syrjävyöhykettä. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke sijoittuu Saari- ja Honkajärven sekä Hautalammen seudulle, jossa on olemassa olevia palvelurakenteita.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

TOTEUTUS

19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet						
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☒	Luonnonsuojelun toimenpiteet (kuva 8)
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.					
Toimenpide	Kiireellisyysaste	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojelualueet	Kuvaus
Ei aktiivisia toimenpiteitä					☐	Luonnonmetsien ala kasvaa ja edustavuus paranee, kun luonnonmetsien rakennepiirteiden annetaan kehittyä luontaisesti.
Ei aktiivisia toimenpiteitä/ Ennallistaminen	pieni	20 ha	laaditaan		☐	Alue säilyy edustavana luonnontilaisten soiden ja pienviesien kokonaisuutena ilman aktiivisia toimenpiteitä. Alueella on pienialaisia ojitusalueita, jotka voidaan palauttaa luonnontilaan ennallistamistoimin. Ennallistamistarve ei ole kiireellinen eikä ennallistamistoimia todennäköisesti toteuteta suunnitelmakauden aikana.
Luonnonvarasuunnitelma	suuri				☐	Vanhojen metsien lajisto pyritään säilyttämään elinvoimaisena alue-ekologisen luonnonvarasuunnittelun keinoin. Lajien leviämismahdollisuuksia säilytetään metsämaisemassa ja osin ekologista käytäväverkostoa täytyy palauttaa uudelleen metsämaisemaan (esim. luonnontilaan palautuvat hakatut puronvarret ja korvet, ennallistettavat riistaelinympäristöt). Suunnittelualueella luonnonmetsien pinta-ala ja edustavuus kasvavat ajan myötä luontaisen kehityksen kautta.
					☐	
					☐	
Lisätietoja						

Kuva 8. Saarijärven vanhat metsät -alueen luonnonsuojelun ja hoidon tavoitteet. Alue säilyy edustavana luonnontilaisten soiden ja pienviesien kokonaisuutena ilman aktiivisia toimenpiteitä. Alueella on pienialaisia ojitusalueita ja niihin liittyviä pieniä lampia, joiden vedenkorkeutta on laskettu. Ojitetut kohteet voidaan palauttaa luonnontilaan ennallistamistoimin. Ennallistamistarve ei ole kiireellinen eikä ennallistamistoimia todennäköisesti toteuteta suunnitelmakauden aikana. Luonnonmetsien ala kasvaa ja edustavuus paranee, kun luonnonmetsien rakennepiirteiden annetaan kehittyä luontaisesti.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

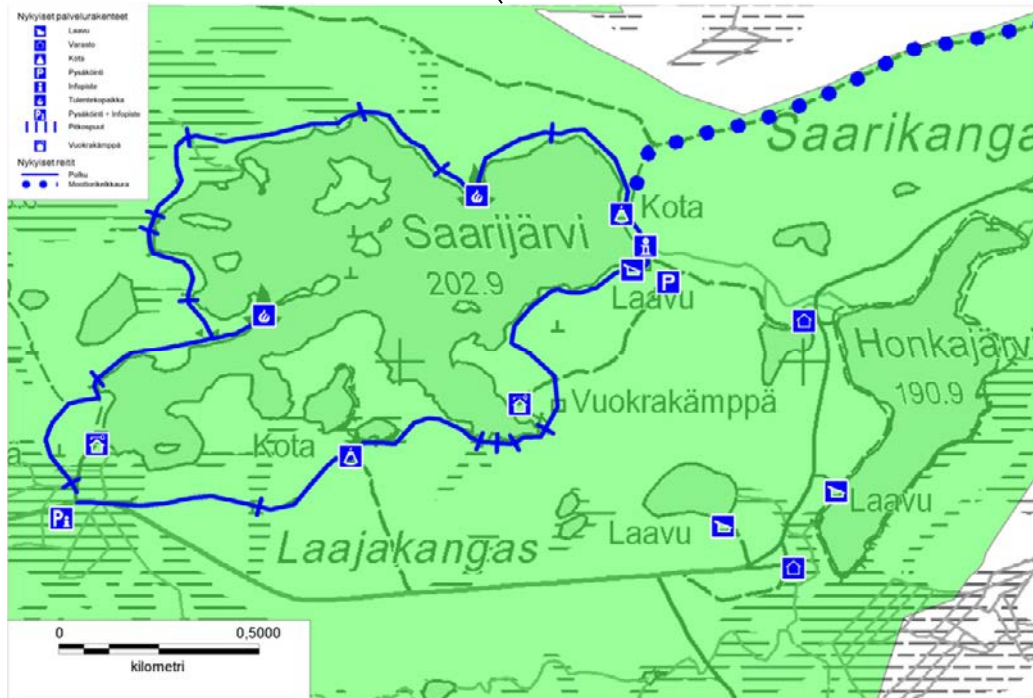
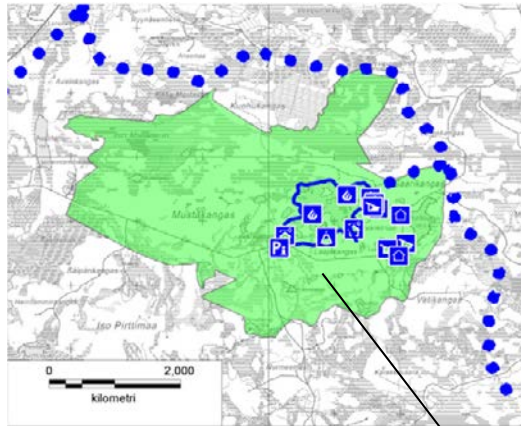
20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet										
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu					Kartta	☐	Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet		
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteitä ovat rakennusperintöön, maisemaan ja arkeologisiin kohteisiin liittyvät kunnostus- ja hoitotoimet.									
Kulttuuriperintöinventointi	☐	Ei tehdä	☐	Tehty	☐	Päivitetään	☒	Täydennetään	Vuosi	2015
Rakennusperintö										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste	Kunnostettava tai hoidettava kohde			Kuvaus			Kpl	Toimenpidesuunnitelma	
Maisematarkastelu										
Yksityiset suojelualueet										
Lisätietoja										
Arkeologiset kohteet										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste	Hoidettava kohde			Kuvaus			Kpl	Toimenpidesuunnitelma	
	-	-			-			-	-	
Maisematarkastelu										
-										
Yksityiset suojelualueet										
Lisätietoja										
Kulttuuriperinnön suojelussa ei tehdä aktiivisia toimenpiteitä.										
Muut toimenpiteet										

21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö						
Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua, koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritellä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa.						
Nykyinen käyntimäärä	Vuosi	Kysynnän kuvaus (nykytila)					
1500	2009	Paikallisia ja maksimissaan 200 km:n päästä tulevia kalastajia; paikallisia marjastajia; vuokramökkien asiakkaita; matkailijoita joita kiinnostaa väljä, luonnonrauhaa tarjoava alue. Retkeilijät tulevat usein kalastajien seurueessa.					
Käyntimääräennuste	Vuosi	Kysynnän kuvaus (tavoite)					
1500	2014	Kävijämäärä on ratkaisevasti riippuvainen kalastuksen vetovoimasta jatkossa. Joka tapauksessa suuria muutoksia kävijämäärässä ainaakaan ylöspäin ei ole ennustettavissa.					
Luontomatkailusuunnitelma	Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja	
Ei tehdä	☒	Tehty		Tehdään		Päivitetään	
Opastusviestintäsuunnitelma							
Ei tehdä	☒	Tehty		Tehdään		Päivitetään	
Toimenpide	Kuvaus						

21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒	Palveluvarustus (kuva 9)
Selite	Palveluvarustus-lomakkeessa käsitellään rakennuksia (esim. autio- ja varaustuvat), rakennelmia (esim. laavut, kodat) sekä reittejä. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyysaste	Toimenpidesuunnitelma	
Saarijärven ympäri kulkevan retkeilyreitin kunnostus	Reitti kunnostetaan erikseen laadittavan toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Toimet sisältävät mm. rakenteiden poistoa (esim. vanhoilta kalastuspaikoilta, joilla kalastusjärjestelyt ovat muuttuneet, mutta vanhoja, huonokuntoisia rakenteita vielä jäljellä), reittien uudelleenlinjauksia ja kestäväyttämistä sekä opastuksen kuntoon saattamisen. Rahoitus tähän haetaan Kainuun ELY-keskukselta.	1–5 v	ei ole	
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet				
Lisätietoja				
Sekä Saarijärven että Metsolan kämpät ovat ulkoisesti säilyttäneet hyvin rakentamisaikansa arkkitehtuuria. Molemmille rakennuksille on tulevaisuudessa tehtävä näitä arvoja säilyttäviä korjauksia.				
Yhteenveto				

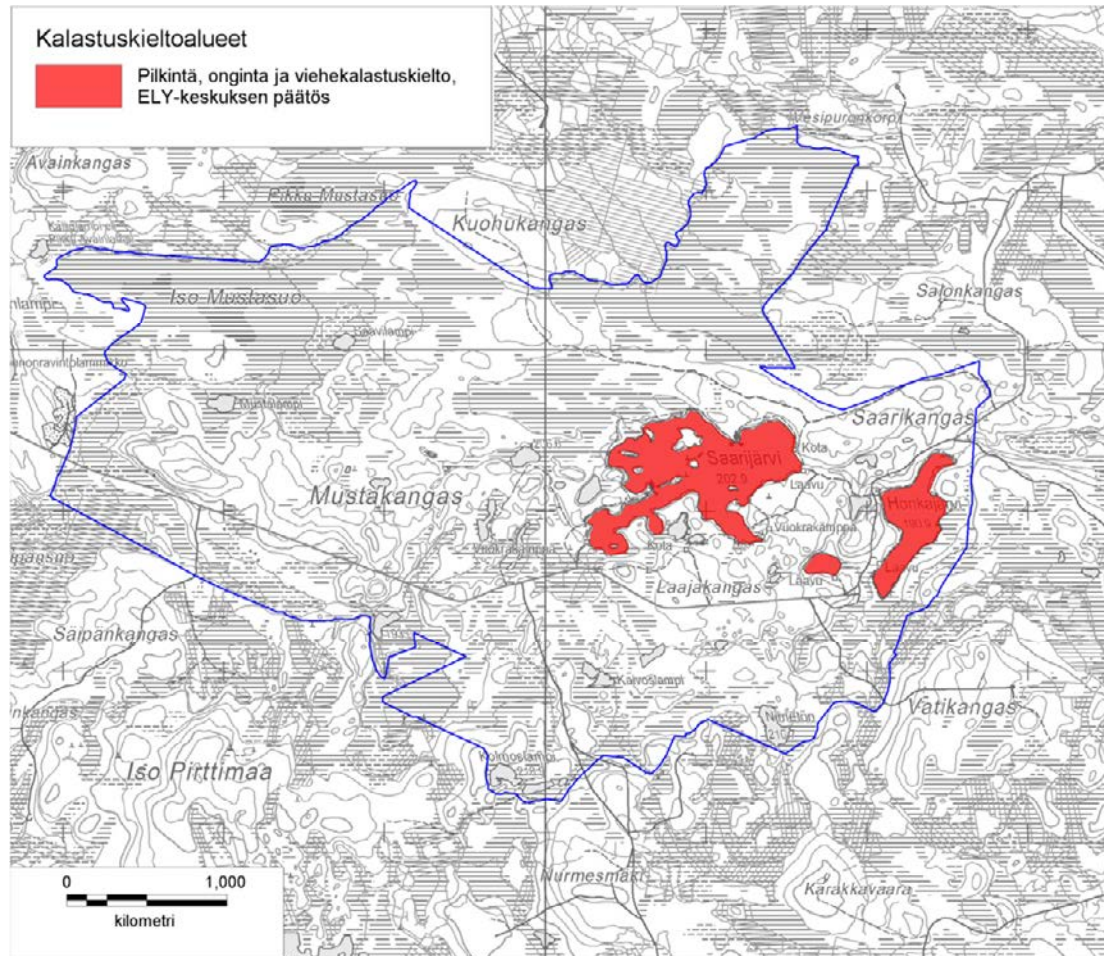
Kuva 9. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus. Uusia reittejä ei rakenneta. Saarijärven polku kunnostetaan. Toimet sisältävät mm. rakenteiden poistoa (esim. vanhoilta kalastuspaikoilta, joilla kalastusjärjestelyt ovat muuttuneet ja joissa on vanhoja, huonokuntoisia rakenteita vielä jäljellä), reittien uudelleenlinjauksia ja kestäväyttämistä sekä opastuksen kuntoon saattamisen.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

22 Erätalouden toimenpiteet

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☐ Metsästys ☒ Kalastus (kuva 10)
Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittäväällä tarkkuudella.		
Metsästys ja riistanhoito			
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus	
ML 8 §:n alue	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Metsästys säilyy nykyisellään. Noudatetaan Metsähallituksen ohjeita ja metsästyksen vaikuttavaa lainsäädäntöä.	
Yleiset vesialueet			
Lupametsästysalueet ja vuokra-sopimukset	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Metsästys säilyy nykyisellään. Noudatetaan Metsähallituksen ohjeita ja metsästyksen vaikuttavaa lainsäädäntöä.	
Hirvenajo			
Muut metsästyskäytön ulkopuolelle jäävät alueet			
Riistanhoito	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.	
Yksityiset suojelualueet			
Riistakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Metsähallitus käyttää metsästyslupien mitoittamiseen Riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmää (RSSJ). Järjestelmään kirjautuu saalispalatteista saatu saalis lajeittain, käytetyt metsästysvuorokaudet ym. Järjestelmään syötetään riistakolmiolaskennoista saadut riistakantatiedot ja paikallisen metsästyksen osuus metsästysverotuksesta. Järjestelmä antaa riistakantojen kannalta kestävän myytävissä olevan lupamäärän. Varsinaisen metsästyksen säätely tapahtuu v. 2011 riistaorganisaatiouudistuksen jälkeen Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, joka annetaan vuosittain heinä-elokuussa, kun pesintätulos on selvinnyt riistalaskennoissa. Asetuksella voidaan jokin riistalaji rauhoittaa tai sen metsästysaikaa lyhentää.		
Lisätietoja			
Kalastus			
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus	
Yleiset vesialueet		Suunnittelualueella ei ole yleisiä vesialueita.	
Pilkkiminen onkiminen viehekalastus	Yleiskalastusoikeuksien kieltäminen	Kainuun Ely-keskuksen antama Onki-, pilkki- ja viehekalastuskielto on voimassa Saarijärvässä, Honkajärvässä ja Hautalammessa vuoden 2015 loppuun saakka. Kiellolle haetaan jatkoa myös vuodesta 2016 eteenpäin. Muut alueen pienvedet ovat kalastettavissa yleiskalastusoikeuksilla.	

Lupakalastusvedet		Saarijärven virkistyskalastusalue (5540 Saarijärvi)
Rajoitus- ja kieltoalueet		Alueelle voidaan asettaa ajallisia tai paikallisia kalastusrajoituksia ja kieltoalueita esim. kalojen lisääntymisen turvaamiseksi.
Kalakantojen hoito		Kalakantoja hoidetaan säännöllisillä luontaisten kalalajien istutuksilla. Suunnitelmakauden alkupuolella istutuksiin käytetään pyyntikokoisia taimenia ja harjuksia. Lisäksi istutetaan taimenen, harjuksen ja planktonsiian poikasia. Myöhemmin suunnitelmakaudella istutusten painopistettä siirretään poikasistutuksiin ja pyyntikokoisen kalan istutuksia vähennetään. Mikäli poikasistutukset ovat tuloksellisia, voidaan pyyntikokoisen kalan istutuksista luopua kokonaan. Istutukset kohdentuvat pääosin Saarijärveen, Honkajärveen ja Hautalampeen. Muihin vesiin istutuksia voidaan tehdä satunnaisesti. Kalatautien ehkäisemiseksi kalaistutuksissa käytetään poikasia, joiden alkuperä ja terveystilanne on tiedossa. Istutettavia kaloja hankitaan vain viljelylaitoksilta, joilla on voimassa oleva vesiviljelyeläinten terveyslupa. Lisäksi kalojen kuljettajilla tulee olla lainmukainen pätevyys sekä kalankuljetuksiin hyväksyty kuljetuskalusto. Mahdolliset kalatautiepäilyt ilmoitetaan elintarviketurvallisuusvirasto Eviraan.
Yksityiset suoje-lualueet		-
Ammattikalastus	Ei ammattikalastusta	
Kalakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta		Kalakantojen tilaa ja hyödyntämistä suunnitellaan ja seurataan Kalatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä KSSJ:n avulla. Järjestelmän tiedot perustuvat kalastajilta saataviin saalispalautteisiin, joten valtion vesillä kalastavien (pl. onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella viehekalastusluvalla) olisi erittäin tärkeää kirjata saalispalautteensa järjestelmään. Palautejärjestelmä toimii internetissä osoitteessa www.tuikki.fi Kalakantojen kehitystä seurataan myös koekalastuksilla.
Lisätietoja		

Kuva 10. Saarijärven vanhat metsät -alueen kalastuskieltoalueet. Kainuun Ely-keskuksen antama onki-, piikki- ja viehekalastuskielto on voimassa Saarijärven, Honkajärven ja Hautalammessa vuoden 2015 loppuun saakka. Kiellole haetaan jatkoa myös vuodesta 2016 eteenpäin. Muut alueen pienvedet ovat kalastettavissa yleiskalastusoikeuksilla. Alueelle voidaan asettaa ajallisia tai paikallisia kalastusrajoituksia ja kieltoalueita esim. kalojen lisääntymisen turvaamiseksi.

© Metsähallitus 2018, © Suomen ympäristökeskus 2018, © Karttokeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/18.

23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.		
Marjastus ja sienestys			
☒	Sallittu	☐	Rajoitettu (Peruste: Luonnonsuojelulakiin perustuva liikkumisrajoitus)
Lisätietoja			
Poronhoito			
Toimenpiteet ja käytännöt			
Suositukset			
Lisätietoja			
Ei ole poronhoitoaluetta.			
Maastoliikenne			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Lupien myöntäminen Käytön ohjaaminen	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta. Maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan luontopalvelujohtajan vahvistamia maastoliikenneperiaatteita.		☐
			☐
Muu liikenne			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Natura alueen läpi kulkee Utavaara–Lauttajärvi-metsäautotie (runkotie), jolta haarautuu kolme muuta metsätietä. Lisäksi molemmille vuokrakämpille menevät omat tiet runkotieltä. Saarijärven itäpäähän P-alueella tulee tie. Teillä ei ole talvikunnossapitoa, ellei metsätalous tarvitse teitä talven aikana.		☐
Liikkuminen			
Toimenpide	Toiminto	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Käytön ohjaaminen	Maastopyöräily	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta. Maastopyöräily kuuluu jokamiehen oikeuksiin. Maastopyöräilystä voi kuitenkin aiheutua haittoja luonnolle, jolloin voi syntyä ohjaustarvetta ohjata pyöräily tietyille reiteille. Joskus voi olla tarpeen rajoittaa maastopyöräilyä luonnonsuojelullisista syistä (kuluminen, eroosio). Perusteena on luonnonsuojelulain 18 §. Joskus voi perusteena olla turvallisuussyt.	☐

Käytön ohjaaminen	Ratsastus	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta. Ratsastus on jokamiehenoikeutta luonnontilaisilla tai siihen verrattavilla alueilla, ellei siitä aiheudu vahinkoa. Suojelualueilla ratsastaminen on sallittu vain tietyillä reiteillä.	☐
Käytön ohjaaminen	Koiravaljakko	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.	☐
Käytön ohjaaminen	Porovaljakko	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.	☐
Käytön ohjaaminen	Kiipeily	Ei ole kiipeilyyn soveltuvia kohteita, ellei suuria siirtolohkareita käytetä tähän tarkoitukseen. Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.	☐
Urheilutapahtumat ja järjestetty urheiluseura- tai vastaava toiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Käytön ohjaaminen Lupien myöntäminen	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.		☐
Partio- ja muu leiritoiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Käytön ohjaaminen Lupien myöntäminen	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.		☐
Maa-ainesten otto			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Maa-ainesten otto on Saarijärven Natura-alueella kielletty. Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.		☐
Metsätalous			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Metsätaloutta ei harjoiteta alueella. Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.		☐
Polttopuun otto			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta. Tulenteko ja leiriytyminen sallittu vain huolluilla taukopaikoilla.		☐
Pohjaveden otto			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Ei ole.		☐

Muu toiminta		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
		☐
Lisätietoja		

24 Hallinto			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐ Laajennusalueet
Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.		
Suunnittelualueesta vastaavat tahot			
Saarijärven vanhat metsät Natura-alue on kokonaan valtion omistamaa aluetta, jota hallinnoi Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelut. Kaksi vuokrakämpää on Villin Pohjolan omistuksessa.			
Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta			
Toimenpide	Kuvaus		
Säädöksen laatiminen	Alueelle laaditaan perustamisasetus.		
Suojelualuekiinteistön muodostaminen	Suojeluun varatusta alueesta muodostetaan maanmittaustoimituksella suojelualuekiinteistö.		
Suojelualueen rajan merkitseminen	Säädöksen antamisen ja kiinteistön muodostamisen jälkeen suojelualueen raja merkitään maastoon ympäristöministeriön asetuksen ja Metsähallituksen ohjeen mukaisesti.		
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset			
Toimenpide	Kuvaus		
Käytön ohjaaminen Lupien myöntäminen	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta.		
Huoltosopimus	Taukopaikkojen polttopuu- ja jätehuolto on kilpailutettu ja huollosta on tehty sopimus yrittäjän kanssa. Sopimus on voimassa v. 2012 loppuun kahden vuoden lisäaikamahdollisuudella, jonka jälkeen tehdään uusi kilpailutus.		
Turvallisuus ja valvonta			
Toimenpide	Kuvaus		
Valvonta	Valvonta kohdistuu maastoliikenteeseen, metsästyksen ja kalastukseen. Valvonnalla pyritään vähentämään luvatonta maastoliikennettä sekä varmistamaan, että metsästyksessä ja kalastuksessa tapahtuvat luvallisesti ja laillisesti.		
Valmiudet	☐	Öljyonnettomuussuunnitelma	
	☒	Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Metsäpalontorjunta Metsähallituksen Pohjanmaan metsätalouden alueella. Aluehallintovirastoon tehtävä vuosittainen ilmoitus.

Palvelurakenteiden turvallisuus	☐	Rakennusten pelastussuunnitelma					
	☒	Rakennusten palotarkastus	Majoituskäytössä olevien rakennusten palotarkastus tulee tehdä säädösten mukaan Saarijärven kämpän osalta kolmen vuoden välein ja Metsolan kämpän osalta joka vuosi.				
	☒	Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnot	Nimet on, mutta koordinaatteja ei.				
	☒	Pelastusyhteistyö	Pelastusviranomaisen ohjaamaa toimintaa.				
Yhteistyö							
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö	Metsähallitus pyrkii tekemään yhteistyötä paikallisten asukkaiden ja toimijoiden kanssa alueen hoidossa.						
Kansainvälinen yhteistyö							
Alueen hallintaan ja hoitoon liittyvät yhteistyötahot	Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus						
Alueen hallintaan liittyvät vakiintuneet yhteistyömuodot	☐	Neuvottelukunta	☐	Yhteistyöryhmä	☐	Muu, mikä?	
Lisätietoja							

25 Rakennuskanta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Rakennuskanta
Selite	Suunnittelualueella voi olla rakennuksia ja rakennelmia, jotka eivät liity alueen suojeluarvoihin (kulttuuriperintöön) eivätkä virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat mm. suojelualuehankintoihin liittyneet, vanhat asuin- ja lomarakennukset. Lomakkeelle kirjataan tällaiset rakennukset ja rakennelmat ja niihin liittyvät toimenpiteet.			
Toimenpide	Kohde	Omistaja	Kpl	Toimenpide
Erityismääräykset				
YSA -kohteet				
Lisätietoja				

26 Resurssit

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten alueellista ympäristökeskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat		2010	
Kohde	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset			
Rakennelmat	7 000		vuotuiset perushuollon kustannukset
Reitit		25 000	reittien ja rakenteiden kunnostushanke viimeistään v. 2014
Opastuspalvelut ja opastusvies- tintä			
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset			
Virkistyskäyttö yhteensä	7 000	25 000	
Ennallistaminen		5 000	Ojitettujen soiden ennallistaminen, ei kiireellinen
Lajistonhoito			
Muu luonnonhoito			
Luonnonsuojelun seurannat			
Luonnonsuojelu yhteensä		5 000	
Rakennusperintö			
Arkeologiset kohteet	0		
Muu kulttuuriperinnön hoito	0		
Kulttuuriperintö yhteensä	0		
Kalavesien hoito	7 000		Sisältää henkilöstökulut, istutusten suorat kulut

Metsästys			Metsästyksen järjestelyihin liittyvät henkilöstökulut	
Hallinto- ja muut kulut		19 600	Suojelualuekiinteistön muodostaminen ja suojelualueen rajan merkintä	
Kaikki yhteensä	14 000	49 600	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitel- makaudella (15 vuotta) €	259 600

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

27 Ympäristövaikutusten arviointi						
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; muiden prosessien osallistuminen on tärkeää					
Selite	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa arvioidaan suunniteltujen toimenpiteiden ekologisia, sosiokulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia eli suunnitelmasta aiheutuvien muutosten oletettuja seurauksia. Ekologiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maisemaan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnon monimuotoisuuteen. Sosiokulttuuriset vaikutukset kohdistuvat ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, yhdyskuntarakenteeseen, henkiseen tai aineelliseen kulttuuriperintöön. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat esim. luonnonvarojen hyödyntämiseen, työllisyyteen tai taloudelliseen tilanteeseen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelmien taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan lähinnä paikallistalouden tasolla. Arvioinnilla varmistetaan, että suunnitelman ratkaisut ovat sellaisia, ettei niiden toteuttaminen aiheuta haittaa suunnittelualueen ympäristölle. Toisaalta vaikutusten arviointi on keino tarkistaa suunnitelman linjausten oikeellisuutta: saadaanko asetettujen tavoitteiden avulla aikaan sellaisia hyötyjä, jotka edesauttavat suunnittelualueella koskevien päämäärien saavuttamista.					
Tavoite	Toimenpide	Vaikutuksen tyyppi			Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
		Ekologinen	Sosiokulttuurinen	Taloudellinen		
Luonnonmetsien rakennepiirteiden ja edustavuuden paraneminen	Ei aktiivisia toimenpiteitä	☒	☐	☐	Luonnonmetsien ala kasvaa ja edustavuus paranee, kun luonnonmetsien rakennepiirteiden annetaan kehittyä luontaisesti.	Muutos tapahtuu hitaasti. Ei haittoja.
Alue on lähtökohdiltaan luonnontilainen soiden ja pienvesien kokonaisuus, jossa aktiivisten toimenpiteiden tarve on vähäinen. Alueella on muutama pieni ojitusalue (yht. n. 20 ha), jotka voidaan palauttaa luonnontilaan ennallistamistoimin, mutta ennallistamistarve ei ole kiireellinen.	Ei aktiivisia toimenpiteitä (Ennallistaminen)	☒	☐	☐	Suon ennallistamisella palautetaan suon luontainen vesitalous.	Ennallistamistöistä aiheutuu tilapäisiä haittoja maastolle ja lajistolle. Konetyö jättää maastoon ajouria ja aiheuttaa vähäisiä meluhaittoja ja päästöjä ilmaan. Haittojen välttämiseksi konetyöt pyritään tekemään talviaikaan.

Lajien leviämismahdollisuuksien (ekologiset käytävät) parantaminen.	Luonnonvarasuunnitelma	☒	☐	☐	Lajeille soveliaiden elinympäristöjen määrä ja laatu paranevat sekä suunnittelualueella että sen ympäristössä	Ekologiset käytävät eivät toimi. Ei haittoja.
Virkistyskalastusvesien kalakantojen tila on hyvä ja kalaston hoito on valvottua ja mitoitettu oikein.	Käytön ohjaus Erävalvonta Istuttaminen Seuranta	☒	☒	☒	Alueen hyvässä kunnossa olevat kalavedet lisäävät alueen käyttöä. Kalastuksen järjestelyt, kuten kalojen alamitat, saalis kiintiö ja sallittujen vieheiden määrittely, edesauttavat kestävän kalastuksen järjestelyä. Erävalvonta edesauttaa osaltaan kestävän kalastuksen toteuttamista. Istutuksilla hoidetaan kalakantoja ja parannetaan asiakkaiden mahdollisuuksia saaliin saamiseen. Toisaalta ne sitovat myös resursseja. Kalakantojen tilaa ja hyödyntämistä suunnitellaan ja seurataan Kalatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä KSSJ:n avulla. Palautejärjestelmä toimii internetissä osoitteessa www.tuikki.fi. Kalakantojen seuranta edellyttää saalispalautteita. Kalakantojen kehitystä seurataan myös koekalastuksilla.	Istutukset lisäävät kalatautien riskiä. Kalatautien ehkäisemiseksi kalaistutuksissa käytetään poikasia, joiden alkuperä ja terveystilanne on tiedossa. Mahdolliset kalatauti epäilyt ilmoitetaan elintarviketurvallisuusvirasto Eviraan. Virheelliset saalispalautteet voivat johtaa tarpeettomiin tai virheellisiin hoitotoimiin. Kalastajille on tiedotettava saalispalautteiden tärkeydestä ja opastettava palautejärjestelmien käytössä.
Alueelle saadaan ajantasainen säädös.	Säädöksen laatiminen. Suojelualuekiinteistön muodostaminen. Rajan merkitseminen.	☐	☐	☐	Alueelle saadaan rauhoitussäännökset voimaan.	Resurssit riittämättömät.
Alueen käyttö ja suojeleminen on hyväksytty myös sidosryhmien puolelta	Viestintä. Osallistaminen.	☐	☒	☐	Viestitään suojelualueiden mahdollisuuksista retkeilyyn ja virkistäytymiseen. Metsähallitus pyrkii tekemään yhteistyötä alueen hoidon ja käytön suunnittelussa, jotta sen paikallinen arvostus osana paikallista toimintaympäristöä ja palveluita kehittyisi.	
Alue on ainakin maakunnallisesti tunnettu kohde, jossa palvelurakenteet pidetään hyvässä kunnossa	Palveluvarustuksen ylläpito.	☐	☒	☐	Palveluvarustuksen ylläpidolla ohjataan kävijöitä tie-tyille, virkistyskäyttöä kestäville kohteille. Reittien ja rakenteiden kuntoa seuraamalla varmistetaan virkistyskäytön turvallisuus ja edistetään viihtyisyyttä ja kävijätyytyväisyyttä.	Huonokuntoiset tai huonosti suunnitellut tai toteutetut rakenteet voivat aiheuttaa turvallisuusriskejä ja alentaa kävijätyytyväisyyttä heikentäen siten alueen vetovoimaa matkailu- ja retkeilykohteena. Resurssien riittä-mättömyys.

Aluetta hyödynnetään luontomatkailussa kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.	Luontomatkailun tuotekehittäminen	☐	☒	☒	Pyritään edistämään alueen luontomatkailukäyttöä yhteistyössä yrittäjien kanssa. Kestävän luontomatkailun periaatteisiin sitoutuneet yritykset edistävät suojelutavoitteiden toteutumista.	
Alue erämainen ja "veto-voimainen" virkistyskalastuskohde	Viestintä	☐	☒	☐	Viestitään alueen uudesta "imagosta", jolloin sille saadaan myös asiakkaiden hyväksyntä. Uusi kalavesien hoitomalli tukee myös luonnonsuojelullisia tavoitteita osaltaan.	Käyttäjät eivät hyväksy uutta toimintamallia. Uusi käyttäjäryhmä liian pieni.
Alueen käyttäjät tietävät alueen suojelullisen arvon ja he saavat näistä arvoista tietoa.	Viestintä. Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito. Käytön ohjaus.	☐	☒	☐	Tiedottamisella edistetään alueen suojelutavoitteiden huomioimista ja ohjataan kävijöitä alueille, jotka kestävät käytön. Opastuksessa tarjotaan kävijöille tietoa alueen luonnosta ja palveluista.	
		☐	☐	☐		
Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta	Saarijärven vanhojen metsien Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisella toiminnalla ei tule olemaan heikentävää vaikutusta Natura-alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien luonnontilaan ja edustavuuteen tai lajiston elinolosuhteisiin. Alueelle määritellyt rajoitukset, suunnitellut toimenpiteet ja käytön ohjaus varmistavat sen, että alueen luonnonarvot säilyvät ja luontotyyppien sekä lajiston tila voivat kehittyä suotuisampaan suuntaan. Suunnitelma on linjassa alueen suojelutavoitteiden kanssa eikä edellytä luonnonsuojelulain 65–66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia					
Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteenveto	Suunnitelman ekologiset ja sosio-kulttuuriset vaikutukset ovat positiivisia. Käytön ohjaamisella, viestinnällä ja yhteistyöllä edistetään alueen luonto- ja kulttuuriarvojen huomioimista ja turvaamista. Luontoarvojen tilaa suoraan parantava toimenpide on mahdollinen soiden ennallistaminen. Luonnonvarasuunnittelussa pyritään turvaamaan ja parantamaan ekologisia käytäviä. Palvelurakenteilla kävijöitä ohjataan halutuille kohteille, ja pitämällä rakenteet kunnossa edistetään turvallisuutta, viihtyisyyttä ja kävijätyytyväisyyttä. Alueen uusi imago luontaisten kalalajien virkistyskalapaikkana toteuttaa osaltaan Natura-tavoitteita. Suunnitelman taloudelliset vaikutukset liittyvät lähinnä luontomatkailun ja kalastusmatkailun kehittämiseen. Hoito- ja käyttösuunnitelman suorat taloudelliset vaikutukset ovat vähäisiä. Palveluvarustuksen vuosittainen ylläpito ja huolto aiheuttavat kustannuksia, joihin tulee varautua toiminnan suunnittelussa. Mahdollinen soiden ennallistaminen tuottaa työmahdollisuuksia mm. koneyrityksille.					

SEURANTA

28A Suunnitelman toteutuksen seuranta					
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta				
Selite	Suunnitelman toteutumista seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5-6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 15 vuotta). Toteutuksen seuranta kohdistuu suunnitelmassa määritettyihin toimenpidelajeihin. Lomakkeella esitetään seurattavat toimenpiteet ja käytettävät mittarit.				
Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaikataulu toteutukselle	
Lajien leviämismahdollisuudet (ekologiset käytävät) paranevat; lajeille soveliaiden elinympäristöjen määrä ja laatu paranevat sekä suunnittelualueella että sen ympäristössä.	19	Luonnonvarasuunnitelma. (Ennallistaminen)	Ekologisten käytävien pinta-alan muutos. Toteutuneet pinta-alat.	suunnitelmakausi	
Virkistyskalastusvesien kalakantojen tila on hyvä ja kalaston hoito on valvottua ja mitoitettu oikein.	22	Käytön ohjaus Erävalvonta Istuttaminen Seuranta	Lupien määrä Valvonnassa esille tulleiden rikkeiden lkm Istutusmäärät Saalispalautteet	vuosittain	
Alueelle saadaan ajantasainen säädös.	24	Säädöksen laatiminen. Suojelualuekiinteistön muodostaminen. Rajan merkitseminen.	Suojelualueiden lkm, joiden säädös on annettu. Suojelualueiden lkm, joista on muodostettu esisuojelu-/suojelukiinteistö. Merkittyjen rajojen määrä (km)	suunnitelmakausi	
Alue on ainakin maakunnallisesti tunnettu kohde, jossa palvelurakenteet pidetään hyvässä kunnossa.	21B	Palveluvarustuksen ylläpito.	Ylläpidettävien reittien ja taukopaikkojen määrä. Polttopuun kulutus ja sekajätteen määrä	vuosittain	
Aluetta hyödynnetään luontomatkailussa kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.	21A	Luontomatkailun tuotekehittäminen	Sopimusten lkm	vuosittain	
Alue erämainen ja "vetovoimainen" virkistyskalastuskohde	22	Viestintä	Artikkeleiden lkm Käyntimäärä/vuosi	vuosittain	

Alueen käyttäjät tietävät alueen suojelullisen arvon ja he saavat näistä arvoista tietoa.	21B	Viestintä. Opastusaineiston laati- minen ja ylläpito.	Luontoon.fi:ssä kuvat- tujen kohteiden lkm kieliversioittain	vuosittain

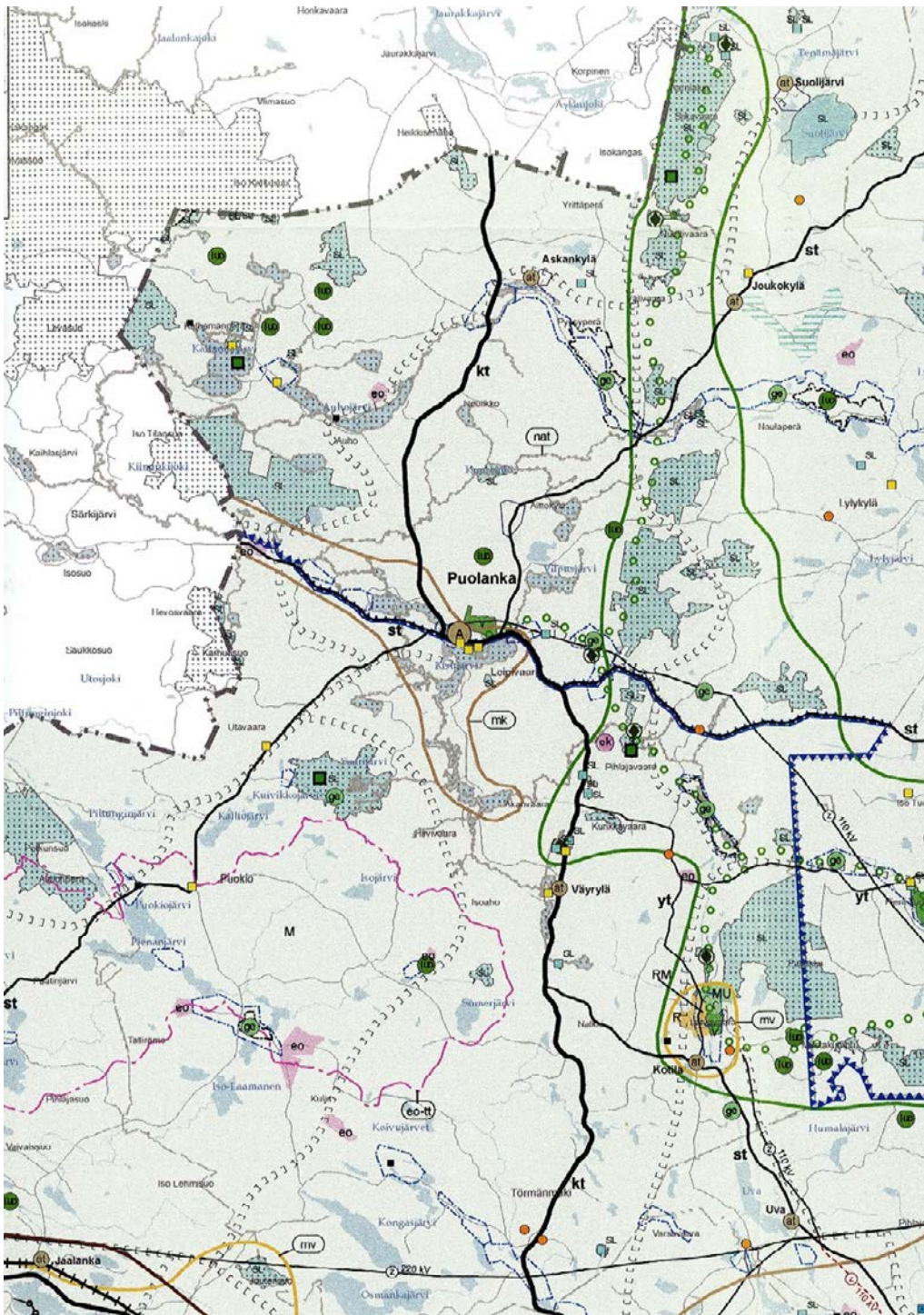
28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5-6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 15 vuotta). Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, missä määrin asetetut tavoitteet saavutetaan. Vaikuttavuus on siis toiminnalla aikaansaatu tavoitteiden suuntainen muutos. Vaikuttavuus voi olla myös suotuisan tilan säilymistä, mikäli se on suunnitelman tavoite.			
Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus	Nykytila	Tavoitetila
Elinympäristöjen laatu paranee alueella	Natura-luontotyyppien edustavuus	Seurataan edustavuuden muutosta alueella		
Alueelle saadaan ajantasainen säädös	Säädösvalmistelutilanne Kiinteistönmuodostustilanne Rajojen merkintätilanne	Onko alueelle annettu perustamissäädös ja onko alueesta muodostettu (esi)suojelukiinteistö onko rajat merkitty	ei ole olemassa	säädös annettu ja suojelualuekiinteistö muodostettu
Alue on maakunnallisesti tunnettu käyntikohde	Käynnit alueella	Seurataan kävijämäärien kehitystä alueella		
Alueen palvelurakenteet ovat hyvässä kunnossa	Kuntoluokan muutos	Palvelurakenteiden kuntoa seurataan huollon yhteydessä		
Alueella elinvoimaiset luontaiset kalakannat	Kalaston muutos	Seurataan saalispalautteiden kautta, inventoinnit		
Saarijärven uuden imagon hyväksyminen	Lupien määrä, palautteet	Seurataan alueelle myytävien kalastuslupien määrää sekä saatujen palautteiden määrää ja laatua		
Lisätietoja				
Saarijärven vanhat metsät -alueen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen ja vaikuttavuuden seuranta tehdään osittain Natura-alueen tilan seurantaan liittyen. Samassa yhteydessä päätetään suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.				

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
		Isojakokartta 3441 09		
		Peruskartta 1:20 000, lehti 3441 09, Maanmittaushallituksen kirjapaino, Helsinki 1970		
	Keränen, J. 1986	Uudisraivauksen ja rajasotien kausi. "Kainuun historia 1", ,	Kainuun Sanomain kirjapaino OY. Kajaani.	1986
	Keränen, J. 1985:	Puolangan luonto ja asutushistoria. Puolangan kirja, toim. Jorma Wilmi.	Jyväskylä	1985
	Laurila Ville-Antti	Saarijärven luonnonsuojelualue, Puolanka kulttuuriperintökohteiden inventointi 2010		
	Mäkinen, K., Palmu, J-P., Tee-riaho, J., Rönty, H., Rauhaniemi, T. & Jarva, J.	Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat	Suomen ympäristö 14/2007. Ympäristöministeriö. Edita Prima Oy, Helsinki	2007
	Kainuun maakunta-kuntayhtymä	Kainuun maakuntakaava 2020	Kainuun maakunta-kuntayhtymän julkaisu	2007
	Kainuun ympäristökeskus, Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut	Kainuun Natura 2000-verkoston yleissuunnitelma	Kainuun ympäristökeskuksen julkaisu http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=50525	2006

Liite 1 Ote maakuntakaavakartasta

Liite 2 Suunnittelalueen lajiluettelo

Suunnittelalueen lajistotiedot. Luettelossa lajiryhmä: L=Linnut, M=Muu selkärangaiset, S=Selkärangattomat, P=Putkilokasvit, I=Itiökasvit, Si=Sienet. Uhanalaisuus: E=Eri-tyisesti suojeltava, U=Muu uhanalaiseksi arvioitu, NT=Silmälläpidettävä, RT=Alueellisesti uhanalainen. Direktiivi: Lu II=Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV=Luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I=Lintudirektiivin liitteen I laji, Li muutt.=Lintudirektiivin laji, muuttolintu. Määrä ja yksikkö -kenttään merkitään esimerkiksi yksilö- tai pesimäparien määrä alueella. Lisätietoja -kentässä voidaan esittää tarvittaessa tietoja esim. havaintopaikoista tai -ajankohdasta.

Mikäli lähettä ei ole erikseen mainittu, lähteenä on Natura-tietolomake.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalla Natura-alueella sekä muille merkittävillä alueilla (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Saarijärven vanhat metsät (FI1200464)				
Laji-ryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
MA	saukko	<i>Lutra lutra</i>	NT	Lu II, IV	runsausluokka P = esiintyy alueella	
AV	kuikka	<i>Gavia arctica</i>	LC	Li I	min. 1 - maks. 1 paria	
AV	laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	LC	Li I	min. 1 - maks. 5 paria	
AV	liro	<i>Tringa glareola</i>	NT	Li I	min. 1 - maks. 5 paria	
AV	kurki	<i>Grus grus</i>	LC	Li I	min. 2- maks. 3 paria	MH:n linjalaskennat
AV	metso	<i>Tetrao urogallus</i>	LC	Li I	min. 22 - maks. 45 paria	MH:n linjalaskennat
AV	palokärki	<i>Dryocopus martius</i>	LC	Li I	min. 1 -maks. 2 paria	MH:n linjalaskennat
AV	pyy	<i>Bonasa bonasia</i>	LC	Li I	min. 18 - maks. 34 paria	MH:n linjalaskennat
AV	teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	LC	Li I	min. 11 - maks. 16 paria	MH:n linjalaskennat
AV	naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	VU	Li M	runsausluokka P	
AV	pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>	LC	-	?	
AV	töyhtötiainen	<i>Parus cristatus</i>	VU	-	?	
AV	harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	LC	-	?	
AV	kulorastas	<i>Turdus viscivorus</i>	LC	-	?	
AV	valkoviklo	<i>Tringa nebularis</i>	LC	-	?	
FU	erakkokääpä	<i>Antrodia infirma</i>	VU	-	3 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	haapaspi	<i>Radulodon erikssonii</i>	VU	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018
FU	harjasorakas	<i>Gloiodon strigosus</i>	NT	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018

FU	hento(hapra)kääpä	<i>Postia lateritia</i>	NT	-	2 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	kairakääpä	<i>Antrodia primaeva</i>	VU	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018
FU	lumokääpä	<i>Sceletocutis brevispora</i>	NT	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018
FU	pohjanrypykkä	<i>Phlebia centrifuga</i>	NT	-	10 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	pursukääpä	<i>Amylocystis lapponica</i>	NT	-	11 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	rantarypykkä	<i>Phlebia lindtneri</i>	VU	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018
FU	sirppikääpä	<i>Cinereomyces lenis</i>	NT	-	19 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	aihkinahka	<i>Crustoderma corneum</i>	NT	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018
FU	kitukääpä	<i>Postia parva</i>	NT	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018
FU	korpiludekääpä	<i>Sceletocutis odora</i>	NT	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018
FU	känsäorvakka	<i>Cystostereum murrarii</i>	NT	-	2 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	lapinkynsikääpä	<i>Trichaptum laricinum</i>	NT	-	2 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	mäntyraspikka	<i>Odonticum romellii</i>	NT	-	6 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	riekonkääpä	<i>Antrodia albobrunnea</i>	NT	-	19 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	rusokantokääpä	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT	-	7 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
FU	punahäivekääpä	<i>Leptoporus mollis</i>	LC	-	1 havaintopaikka	Eliölajit 19.1.2018
FU	ruostekääpä	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	LC	-	14 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018
VA	suopunakämmekkä	<i>Dactylorhiza incarnata</i> subsp. <i>incarnata</i>	VU	-	5 havaintopaikkaa	Eliölajit 19.1.2018

Liite 3 Lausuntokooste

Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
YLEISTÄ		
<u>Kainuun ely-keskus (kommentti)</u> -tiivistelmästä tulisi näkyä, että alueesta on tarkoitus perustaa luonnonsuojelualue	Lisätään.	Tiivistelmään lisätty: <i>Alueesta on tarkoitus perustaa luonnonsuojelualue.</i>
NYKYTILA		
<u>Kainuun maakunta-kuntayhtymä</u> Saarijärven vanhojen metsien pinta-ala Naturassa on 1 355 ha, ja suunnittelualue on 1 407 ha. Saarijärven vanhojen metsien alueen kokonaisuuden hahmottamiseksi olisi tarpeellista tuoda esille siihen sisällytettävien muiden alueiden pinta-alat. <u>Kainuun ely-keskus (kommentti)</u> uhkatekijät: parissa kohtaa (esim. 15) näkyvä viittaus nykymuotoiseen ja tulevaan metsätalouteen alueella ja sen ulkopuolella antaa sen virheellisen käsityksen, että itse suunnittelualueella harjoitettaisiin metsätaloutta.	Täsmennetään tekstiä. Täsmennetään tekstiä.	Tekstiä täsmennetty: <i>Suunnittelualue on rajattu siten, että ulkorajaksi on määritetty laajin alue, kun Natura-rajaus ja vanhojen metsien suojeluohjelmarajaus sekä ostotila on otettu huomioon, jolloin pinta-ala on suurempi kuin Natura-alueen pinta-ala (kuva 2.).</i> Tekstiä täsmennetty lomakkeen 15 toisen luontovarvon uhkatekijän kuvaukseen: Nykymuotoinen ja tuleva metsätalous <i>suunnittelualueen ulkopuolella</i> vaikuttaa vanhojen metsien lajiston leviämisen ja säilymismahdollisuuksiin sekä suunnittelualueella että ulkopuolella
LUONNONSUOJELU		
<u>Kainuun ely-keskus (kommentti)</u> Luonnonsuojelualueen perustaminen olisi hyvä lisätä myös luonnonsuojelutoimenpiteisiin, koska lain mukaista turvaa alueella ei ole, ennen kuin rauhoitusmääräykset ovat voimassa. Natura-säädökset turvaavat vain osittain. Lajitaulukko (7): uhanalaisluokitus näyttäisi olevan aikaisemman arvioinnin mukainen, uudempikin (2010) on jo käytettävissä	Asia on kirjattu suunnitelman lomakkeille 16 Kehittämismahdollisuudet ja 24 Hallinto.	Ei muutoksia. Ei muutoksia

TOTEUTUS		
Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet: <u>Kainuun maakunta-kuntayhtymä</u> Suunnitelmassa on todettu, että maastoliikenteen osalta sekä maastopyöräilyssä ja ratsastuksessa noudatetaan Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteita. Tällä hetkellä voimassa olevat periaatteet on hyvä kirjata selkeyden vuoksi hoito- ja käyttösuunnitelmaan esille. Kalastus: <u>Kainuun vapaa-ajan kalastajat</u> Kalastusjärjestelyt ja kalaston hoitosuunnitelma on hyvä.	Maastoliikennettä ohjaa maastoliikennelaki. Maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan luontopalvelujohtajan vahvistamia maastoliikenneperiaatteita. Periaatteet ovat kuitenkin sen verran laaja ohje, ettei ole tarkoituksen mukaista kirjoittaa niitä kokonaan hoito- ja käyttösuunnitelmaan. Lisätään maastopyöräilyyn tekstiä. Lisätään ratsastukseen tekstiä.	Lisätty tekstiin: <i>Maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan luontopalvelujohtajan vahvistamia maastoliikenneperiaatteita.</i> <i>Maastopyöräily kuuluu jokamiehenoikeuksiin. Maastopyöräilystä voi kuitenkin aiheutua haittoja luonnolle, jolloin voi syntyä ohjaustarvetta ohjata pyöräily tietyille reiteille. Joskus voi olla tarpeen rajoittaa maastopyöräilyä luonnonsuojelullisista syistä (kuluminen, eroosio). Perusteena on luonnonsuojelulain 18§. Joskus voi perusteena olla turvallisuussyyt.</i> <i>Ratsastus on jokamiehenoikeutta luonnontilaisilla tai siihen verrattavilla alueilla, ellei siitä aiheudu vahinkoa. Suojelualueilla ratsastaminen on sallittu vain tietyillä reiteillä.</i>

Pohjanmaan luontopalvelut

29.12.2011
278/623/2010

kirjeenne 16.12.2011

**SAARIJÄRVEN VANHOJEN METSIEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITTELMAN
2011 – 2025 HYVÄKSYMINEN**

Pohjanmaan luontopalvelut on viitekirjeellään lähettänyt Metsähallituksen hyväksyttäväksi Saarijärven vanhojen metsien Natura 2000 –alueen hoito- ja käyttösuunnitelman (FI1201202). Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1407 hehtaaria.

Metsähallitus hyväksyy suunnitelman esitetystä muodostaan toteutettavaksi omien alueittensa osalta.

Luontopalvelujohtajan sijaisena apulaisjohtaja

Marja-Liisa Hintsanen

Erikoissuunnittelija

Timo Halme

TIEDOKSI: Pohjanmaan luontopalvelut
Kainuun ELY –keskus

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 226 Vösa, R., Högmander, J., Nordström, M., Kosonen, E., Laine, J., von Numers, M. & Rönkä, M. 2017: Saaristolinnuston historia, kannankehitys ja nykytila Turun saaristossa. 310 s.
- No 227 Kurvinen, L. & Westerbom, M. 2017: Allien syyslevähdysalueiden vedenalaiset inventoinnit Porkkalassa. 45 s.

Sarja B

- No 234 Mäkyinen, A. 2017: Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen kävijätutkimus 2017. 63 s.
- No 235 Veteläinen, T. 2017: Rokuan kansallispuiston ja luonnonsuojelualueiden kävijätutkimus 2017. 70 s.

Sarja C

- No 150 Metsähallitus 2017: Pihlajaveden Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2020. 82 s.
- No 151 Metsähallitus 2017: Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelma 2014–2029. 86 s.
- No 152 Metsähallitus 2017: Haapakeitaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 94 s.
- No 153 Kyöstillä, M., Sulkava, P., Ylläsjärvi, I. & Ylläsjärvi, J. 2017: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston reitistösuunnitelma. 73 s.
- No 154 Metsähallitus 2017: Oulujärven retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 100 s.
- No 155 Metsähallitus 2017: Oriveden–Pyhäselän Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 103 s.
- No 156 Metsähallitus 2017: Kauhanevan–Pohjankankaan Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 114 s.
- No 157 Metsähallitus 2017: Pyhä–Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 86 s.
- No 158 Metsähallitus 2017: Syötteen luontomatkailusuunnitelma. 100 s.
- No 159 Metsähallitus 2017: Punkaharjun ja Puruveden suojelualue- ja tutkimusmetsäkokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2020. 89 s.
- No 160 Metsähallitus 2017: Ärjä 2024 – Ärjänsaaren kehittämisohjelma 2018–2024. 48 s.
- No 161 Metsähallitus 2017: Kylmäluoman retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2017–2032. 89 s.
- No 162 Metsähallitus 2018: Puljun erämaan Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 83 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-295-214-1 (pdf)

julkaisut.metsa.fi